

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Obecní živnostenské úřady v ČR

The municipal trade license offices in the CR

Pavčina Bednárová

Cheb 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

“Obecní živnostenské úřady v ČR”

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Chebu, dne 07. 04. 2014

.....
Podpis řešitele

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Dr. Ing. Jiřímu Hofmanovi za vstřícný přístup k vedení bakalářské práce, podnětné rady, doporučení a zejména motivující slova. Zvláštní poděkování patří mé rodině za nekonečnou dávku trpělivosti.

OBSAH

Úvod.....	6
1 Charakteristika a historie živnostenského podnikání.....	9
1.1 Charakteristika živnostenského podnikání.....	9
1.1.1 Podnikání.....	9
1.1.2 Živnostenské podnikání.....	10
1.2 Historie živnostenského podnikání.....	10
1.2.1 Císařský patent.....	11
2 Analýza vývoje živnostenských úřadů a živnostenského podnikání.....	16
2.1 Vývoj živnostenských úřadů.....	16
2.2 Vývoj živnostenského podnikání.....	24
2.3 Porovnání současné živnostenské právní úpravy s historií.....	27
3 Charakteristika současného stavu živnostenského podnikání a obecních živnostenských úřadů.....	31
3.1 Informační systém ústřední evidence – registru živnostenského podnikání.....	31
3.2 Centrální registrační místo.....	32
3.3 Změny živnostenského podnikání.....	32
3.3.1 Jednotný registrační formulář.....	34
3.3.2 Czech POINT.....	35
4 Restrukturalizace obecních živnostenských úřadů.....	36
4.1 Opodstatněnost obecních živnostenských úřadů.....	36
4.2 Hlavní důvody restrukturalizace.....	40
4.3 SWOT analýza – restrukturalizace živnostenských úřadů.....	45
4.4 Průzkum mezi podnikateli.....	46
5 Stanovení počtu zaměstnanců Obecních živnostenských úřadů Ústeckého kraje.....	48
5.1 Obecní živnostenské úřady Ústeckého kraje.....	49
6 Závěr.....	54
Seznam tabulek.....	56
Seznam obrázků.....	57
Seznam použité literatury.....	58
7 Seznam příloh.....	60
Abstrakt.....	65
Abstract.....	66

Úvod

Autorka jako vedoucí odboru na Městském úřadě v Žatci měla možnost vést činnost obecního živnostenského úřadu. V průběhu pracovní praxe dospěla k přesvědčení, že se pohybuje ve velice zajímavém, netradičním a pro veřejnost v neznámém prostředí, kde se mnohdy prolíná obrovské množství lidských osudů. Bakalářská práce je především určena veřejnosti k seznámení se s činností obecních živnostenských úřadů a přiblížit tak živnostenské podnikání v České republice.

Nejprve bude zmíněna charakteristika a historie živnostenského podnikání. Již v Listině základních práv a svobod, která byla vyhlášena předsednictvím České národní rady ze dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku české republiky (č.2/1993 Sbírky zákonů české republiky) je uvedeno, že má každý právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat. Živnostenská právní úprava má u nás téměř stopadesátiletou tradici a sahá až do roku 1859, kdy vstoupil v platnost živnostenský řád vydaný dne 20. 12. 1859 Císařským patentem č. 227/1859 ř.z. s účinností od 01. 05. 1860. Již tento řád obsahoval soubor zásad a pravidel, kterými se mělo podnikání řídit.

Druhá kapitola obsahuje analýzu vývoje živnostenských úřadů a analýzu vývoje živnostenského podnikání. V závěrečné části této kapitoly pak autorka porovnává výsledky plynoucí z analýz současného stavu živnostenských úřadů a živnostenského podnikání s historií.

Následující kapitola velmi detailně přibližuje možnosti jednotlivých živnostenských úřadů. V jednotlivých podkapitolách je popsána činnost živnostenských úřadů.

Důvodem k výběru tématu předkládané práce je i možnost v bakalářské práci obhájit činnost obecních živnostenských úřadů a jejich zachování, neboť Ministerstvo průmyslu obchodu již několikrát informovalo v médiích o chystané restrukturalizaci živnostenských úřadů. Samostatná kapitola je právě věnovaná chystané restrukturalizaci. Součástí této kapitoly je i průzkum mezi podnikateli, který navazuje na plánovanou restrukturalizaci. V připravovaném návrhu restrukturalizace živnostenských úřadů je vize taková, že Ministerstvo průmyslu a obchodu bude jako dosud plnit funkci Živnostenského úřadu České republiky a bude zřizovat prvoinstanční úřady - krajské živnostenské úřady v krajských městech a hl. m. Praze

jako svá regionální pracoviště. Krajské živnostenské úřady budou ze zákona zřizovat svá detašovaná pracoviště v místech určených zákonem, což by byla statutární a okresní města; tato pracoviště pak budou vyřizovat podání podnikatelů (ohlášení, změny, výpisy z živnostenského rejstříku). Kontrolní činnost bude koncentrována na úroveň kraje, což by mělo vést k zajištění větší objektivity kontrol bez závislosti na lokálních vazbách a umožnit větší specializaci kontrolních pracovníků. Odvolací a přezkumná řízení a metodické vedení bude zabezpečovat Ministerstvo průmyslu a obchodu. V podkapitole 4.2 je uvedená SWOT analýza, která se zabývá otázkou „*Co by přinesla restrukturalizace živnostenských úřadů*“. První blok je věnován silným stránkám restrukturalizace, druhý blok jejím slabým stránkám. Na úplný závěr je dobré poznamenat, že SWOT analýza je jednoduchý, flexibilní nástroj, který slouží jako pouhý podklad k dalšímu rozhodování. Sama o sobě je jenom pomocným nástrojem, především pro strategické plánování.

Pátá kapitola je zaměřena na stanovení optimálního počtu zaměstnanců Obecních živnostenských úřadů Ústeckého kraje. Tento návrh byl stanoven na základě statistických údajů jednotlivých obecních živnostenských úřadů. Konkrétně na celkově založených podnětech při zpracování jednotlivých žádostí podnikatelů v Informačním systému rejstříku živnostenského podnikání.

V závěrečné kapitole jsou shrnuty informace, které byly zjištěny na základě výsledků analýz. Jsou zde uvedeny poznatky plynoucí ze SWOT analýzy a dotazníkového šetření. Také jsou zde uvedeny případné podněty při stanovení optimálního počtu zaměstnanců obecních živnostenských úřadů.

Při zpracování bakalářské práce byly jako základní podkladové materiály využity statistické přehledy živnostenských úřadů. Dále současné i historické knižní publikace, odborné články a příručky, které se zabývají tématem živnostenského podnikání a živnostenských úřadů. Současně byly využity informace zveřejněné na internetových stránkách, které byly identifikovány odkazem na uvedený zdroj a všechny tyto zdroje byly zahrnuty v seznamu použité literatury.

Cílem této práce je představit živnostenské podnikání, zanalyzovat a porovnat současný stav živnostenského podnikání a živnostenských úřadů se stavem předešlým. V neposlední řadě

na základě sumarizačních průzkumů stanovení optimálního počtu zaměstnanců Obecních živnostenských úřadů Ústeckého kraje.

1 Charakteristika a historie živnostenského podnikání

1.1 Charakteristika živnostenského podnikání

1.1.1 Podnikání

Podnikání a právo jsou dva pojmy náležící k sobě. *Podnikání* lze charakterizovat jako organizování kapitálu a práce za účelem produkce výrobků a služeb. Celý tento proces je regulován právem. Právní úprava podnikání, ve smyslu úpravy právního postavení podnikatelů, má zásadně soukromoprávní charakter. To znamená, že podnikatelé jako účastníci vzájemných vztahů mají rovné postavení a širokou dispoziční volnost. S tím však souvisí množství právních předpisů, které obsahují veřejnoprávní normy. Tyto normy podnikajícím subjektům nařizují, příkazují, případně je omezují v jejich volnosti tak, aby podnikatelské prostředí bylo regulováno a shodovalo se s celospolečenským zájmem. Tímto způsobem stát vytváří jednotný rámec pro všechny podnikající subjekty a zároveň chrání veřejný zájem. Zájmy státu jsou dány zákony, které upravují vztahy mezi podnikateli a státem, tedy předpisy veřejnoprávními, kde převládají normy kogentního charakteru, od kterých není dovoleno se odchýlit, respektive takové odchýlení stát různým způsobem sankcionuje. Mezi veřejný zájem státu náleží:

- zájem na jednotlivých pravidlech soutěžení mezi konkurenty na trhu,
- zájem na ochraně občana jako spotřebitele výrobků či služeb poskytovaných podnikateli v rámci existující konkurence,
- zájem na ochraně národní ekonomiky, před ztrátovými, nepřizpůsobivými a prodělečnými podnikatelskými subjekty, které mohou za určitých podmínek ekonomicky ohrozit jinak úspěšné, ziskové a flexibilní podnikatele,
- zájem na zatížení podnikatelů finančními povinnostmi za účelem tvorby příjmů státního rozpočtu.

Rovné právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost je přímo zakotveno v hlavě čtvrté Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky: „Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost“.¹

¹ Usnesení 2/1993 Sb., článek 26, odst 1, Listiny základních práv a svobod v platném znění

Soukromé podnikání je poměrně rozsáhlou oblastí a je obsaženo v mnoha vzájemně souvisejících právních předpisech.

1.1.2 Živnostenské podnikání

Živnostenské podnikání je pak jednou z forem podnikatelské činnosti a jeho právní úprava předpokládá uskutečnění mnoha právních vztahů. Živnostenské podnikání lze charakterizovat jako živnostenské právo, které stát zajišťuje fyzickým i právnickým osobám, tuzemským či zahraničním. Toto živnostenské právo dále můžeme charakterizovat jako rovné právo provozovat konkrétně vymezené činnosti při splnění předem definovaných všeobecných či zvláštních podmínek. Můžeme i říci, že se jedná o právo veřejnoprávní, jehož obsahem je možnost fyzických a právnických osob podnikat za podmínek a v rozsahu stanoveném zákonem. Živnostenské podnikání řeší Živnostenský zákon č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, který náleží mezi veřejnoprávní předpisy a přímo stanoví podmínky podnikání z hlediska veřejných zájmů, a také přesně definuje pojem **živnost**. Což je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zákonem. Živnostenským podnikáním se rozumí jakákoliv činnost, která není živnostenským zákonem vyloučena a je přímo definovaná tímto zákonem. Například v živnostenském zákoně, obchodním zákoníku či v zákoně o samostatně hospodařících zemědělci.

1.2 Historie živnostenského podnikání

Právní úprava podnikání byla tradičně (a to již za Rakousko-Uherska) chápána jako úprava dvou základních pojmů - **obchodník** a **obchod**.

Pojem **obchodník** označuje toho, kdo vlastním jménem a nezávisle uskutečňuje obchody k získání trvalého zdroje příjmů.

Pojem **obchod** obvykle označuje vymezení určité činnosti, úkonů nebo výkonů povolání, které činí z určité osoby obchodníka.

Již z tohoto vymezení vidíme úzkou provázanost obou pojmů. Lze tedy spíše hovořit o dvou aspektech – subjektivním a objektivním – jedné a téže oblasti právní regulace, která bývá tradičně nazývána **obchodním právem**. Vývoj českého obchodního práva je spojen

s určitými specifiky, která vznikla jednak v důsledku nutnosti navázat na předchozí (socialistický) právní řád, tak zároveň na vyspělou zahraniční legislativu. Bylo třeba navázat jak na minulé přepisy – opřené o zcela jinou právní filosofii i politická východiska, tak na vyspělou zahraniční legislativu, zejména západních evropských zemí a v neposlední řadě zohlednit existující, resp. vznikající normy „evropského obchodního práva“.

Významným posunem v obchodním právu bylo nahrazení pojmu obchodník pojmem **podnikatel**. Nejprve pouze ve spojení s fyzickými osobami, později ve spojení se všemi osobami oprávněnými k podnikání.

1.2.1 Císařský patent

Živnostenská právní úprava má u nás téměř stopadesátiletou tradici a sahá do roku 1859, kdy vstoupil v platnost živnostenský řád vydaný dne 20. 12. 1859 **Císařským patentem č. 227/1859 ř. z.** s účinností od 1. 5. 1860. Jednalo se o soubor zásad: „*Jest to především rovnost všech občanů (stavů, p vyznání) před zákonem, svoboda stěhovací a svoboda smluv jakožto základní, všeobecné principy. Dále volný zpravidla přístup ke všem živnostem pro každého svéprávného občana. Dále volnost výroby a odbytu, tedy žádné monopoly a propinační práva, žádné omezení na provozování pouze jediné živnosti nebo na prodej vlastních výrobků, plná volnost slučování prací a sdružování kapitálů, žádný zákaz zaměstnávatí pomocníky z jiných oborů živnostenských, a konečně žádné přijetí do cechu, osvobození od nucených jednot živnostenských s jakoukoli pravomocí ve věcech živnostenských.*“² a pravidel, kterými se mělo v Rakousku-Uhersku řídit podnikání. Živnostenský řád z roku 1859 platil pro celý obvod tehdejšího císařství rakouského, tedy i pro země uherské, s jedinou výjimkou Benátska a Vojenské Hranice.

Původní živnostenský řád znal pouze živnosti svobodné a několik málo živností koncesovaných. Tím poskytoval velkou svobodu při provozování živností, což vedlo k rychlému nárůstu počtu řemeslníků, ale také k citelnému zhoršení kvality výrobků. To způsobilo, že byla vydána řemeslnická novela živnostenského zákona v roce 1883, která spočívala v zavedení průkazu způsobilosti k výkonu daného řemesla. „*Reforma řemeslnická z r. 1883 zavedla dvě kardinální změny v dosavadní úpravě poměrů živnostenských:*

² GRUBER, J., O vývoji živnostenského zákonodárství v Rakousku a o cílech reformy živnostenské. Praha: F.B. Batovce, 1904., s. 16 - 17

- *nové trojí rozdělení živností a ve spojení s tím povinný průkaz způsobilosti pro jistou kategorii živností jinak svobodných (nekoncesních),*
- *reformu společenstev živnostenských, povinných pro veškeré živnosti, pokud se neprovozují po továrnicku.*“³

Živnostenský řád upravoval základní práva a povinnosti osob provozujících živnost. Již tento řád charakterizoval činnosti, na které se Císařský patent nevztahoval. Živnosti, jak jsem již zmínila, se rozdělovaly do tří skupin:

- svobodné živnosti – na základě žádosti splňující obecné podmínky a formální náležitosti vydal živnostenský úřad živnostenský list; pouze u živností obchodních bylo třeba doložit průkaz způsobilosti tj. výuční list nebo učební vysvědčení o řádném ukončení učebního oboru a potvrzení o praxi trvajícím alespoň pět let, z toho alespoň dva roky v obchodní živnosti. U absolventů vyšších odborných škol mohla být předešlá praxe ministrem obchodu snížena na jeden rok. „*Všechny živnosti, které nebyly prohlášeny za řemeslnické nebo koncesní, jsou svobodné.*“⁴
- řemeslnické živnosti – byly charakterizovány jako živnosti, při nichž jde o zručnost. Živnostenský list úřad vydal na základě žádosti splňující obecné podmínky a formální náležitosti, ale také na základě předložení průkazu způsobilosti tj. tovaryšského listu nebo učebního vysvědčení a vysvědčení o vykonané zkoušce a tříleté praxi. „*Průkazem o schopnosti má býti zamezena v řemeslech zhoubná konkurence nezkušených lidí, kteří se řemeslu řádně nenaučili.*“⁵ Pokud byly osoby žádající o živnost řemeslnou ženského pohlaví, byla jim živnostenským řádem udělena úleva v předložení průkazu způsobilosti, který mohly nahradit jiným způsobem. Způsob nahrazení je na zvážení živnostenského úřadu.
- koncesované živnosti – na základě žádosti a při splnění spolehlivosti, bezúhonnosti, zvláštní způsobilosti vzhledem k příslušné jednotlivé koncesi a posouzení předložených dokladů společenstvím, které má právo podat

³ GRUBER, J., O vývoji živnostenského zákonodárství v Rakousku a o cílech reformy živnostenské. Praha: F.B. Batovce, 1904., s. 26 - 27

⁴ GRUBER, J., O vývoji živnostenského zákonodárství v Rakousku a o cílech reformy živnostenské. Praha: F.B. Batovce, 1904., s. 27

⁵ ADÁMEK, K., Řeč Karla Adámka o živnostenském řádu, Praha: Edv. Grégr, 1883. ISBN: nevedeno, s. 19

dobrozdání o posuzovaném průkazu způsobilosti, živnostenský úřad propůjčuje koncesi. Koncesované živnosti byly sice uvedeny výslovně a taxativně v živnostenském řádu, ale ministr obchodu byl zmocněn, aby vyhlásil za koncesované i jiné živnosti, vyžadují-li to veřejné zájmy a naopak mohl určité živnosti koncese zprostit (např. hostinskou, výčepnickou či tiskařskou aj.) „ Živnosti při kterých veřejné ohledy vyhledávají, aby jich vykonávání bylo závislým na zvláštním povolení, pokládají se za koncesní.“⁶

*„Druhým základním kamenem reformy řemeslnické byla povinná společenstva živnostenská po způsobu starých cechů, jakožto veřejnoprávní korporace živnostníků samostatných i nesamostatných ku sledování účelů jim v zákoně přikázaných nebo doporučených.“*⁷

U řemeslnických živností ještě před vydáním živnostenského listu byly předloženy doklady posouzeny příslušným společenstvím. Společenstvo mělo právo podat dobrozdání o posuzovaném průkazu způsobilosti. *„Společenstva měla v ústrojném přechodu od cechu vésti ke samosprávě živnostenské. Tato základní myšlenka zákona byla zajisté rozumná a od zlořádů cechovních zcela očistěná idea. Společenstva mají vykonávati důležité úkoly živnostenské policie, mají býti orgány veřejného práva a mají střežnouti vážné, živnostnictvu společné zájmy soukromé. Proto jest všeobecné zřízení společenstev netoliko zájmem živnostnictva, ale také obecným zájmem státu.“*⁸

Domácí průmysl byl upraven zvláštními zákony, to znamená, že živnosti provozované v továrnách byly vyňaty z tohoto živnostenského řádu. Počet živností provozovaných jednou osobou nebyl ničím omezen. Samozřejmě za podmínek stanovených živnostenským řádem.

Právní forma osoby provozující živnost mohla být osoba jednotlivá, osoba právnická nebo spolky. *„Osoby právnické mohou provozovati živnosti za stejných podmínek jako osoby jednotlivé, musí však zříditi způsobilého náměstka (obchodvedoucího, dílovedoucího) nebo pachtěře. Spolky však mohou provozovati živnosti toliko potud, pokud podle stanov jsou povolány živnost provozovati.“*⁹ Živnostenský řád stavěl na rovnosti subjektů živnostenského

⁶ GRUBER, J., O vývoji živnostenského zákonodárství v Rakousku a o cílech reformy živnostenské. Praha: F.B. Batovce, 1904., s. 27

⁷ GRUBER, J., O vývoji živnostenského zákonodárství v Rakousku a o cílech reformy živnostenské. Praha: F.B. Batovce, 1904., s. 28

⁸ ADÁMEK, K., Řeč Karla Adámka o živnostenském řádu, Praha: Edv. Grégr, 1883. ISBN: neuvedeno, s. 24

⁹ Zákon č. 227/1859 ř.z., Císařský patent – živnostenský řád platný k 1.5. 1860, § 3

oprávnění a nerozlišoval proto ze živnostenskoprávního hlediska ani mezi právníckými a fyzickými osobami.

Osoby, které chtěly samostatně provozovat nějakou živnost, musely mít právo, které spočívalo ve spravování svého jmění. V té době toto právo bylo uváděno jako svéprávnost. Pokud uvedeného práva žádající osoby o živnost neměly, mohly živnost provozovat pouze za přítomnosti způsobilého náměstka nebo pachtěře se souhlasem jejich zákonných zástupců a příslušného soudu.

Císařský patent definoval i osoby, které byly vyloučeny z práva provozovat živnost. Mezi tyto osoby náležely duchovní, řeholníci, vojáci a osoby činné ve veřejné službě. Také definoval vylučovací důvody, pro které nelze živnost povolit, jako například pro odsouzení pro nějaký zločin či udělení soudcovského nebo administrativního zákazu provozování živnosti. Cizinci, kteří prokázali formální vzájemný vztah zvýhodnění ze strany státu, ke kterému náleží, byli postaveni na stejnou úroveň jako tuzemští podnikatelé. *„Jestliže by reciprocity nemohli prokázati, potřebují formálního dovolení od politického úřadu zemského.“*¹⁰

Kdo provozoval svobodnou nebo řemeslnou živnost mohl mít několik stálých provozovacích místností (dílen či provozoven), ale musel je vždy oznámit živnostenskému úřadu. U koncesované živnosti se provozovny schvalovaly předem. Provozovny mohly být hlavní a také vedlejší. Zřízení musely být pouze v obci svého stanoviště. Pouze na základě povolení politického úřadu zemského mohly být živnosti provozovány mimo své stanoviště, ale v rámci politického okresu. *„Živnostníci a jejich obchodní cestující, pro které zavedeny současně úřední legitimace, smějí hledati zakázky na zboží pouze u obchodníků, továrníků, živnostníků a vůbec osob, které dotčeného zboží používají ve své živnosti; u jiných osob, tedy u vlastních konsumentů, smějí vyhledávati zakázky mimo své stanoviště toliko na výslovné, písemné vyzvání, které musí zníti na určité zboží a řízeno býti na živnostníka.“*¹¹

Živnostníci byli povinni používat vhodného vnějšího označení na svých stálých provozovacích místnostech nebo svých bytech a byli oprávněni používat jiných vývěsných prostředků. Pro drobný prodej věcí jako potřeb nezbytných denní výživy, pro živnost hostinskou, výčepnickou, dopravní a musely být ceny zjevně označeny. Pokud chtěli

¹⁰ Zákon č. 227/1859 ř.z., Císařský patent – živnostenský řád platný k 1.5. 1860, § 8

¹¹ GRUBER, J., O vývoji živnostenského zákonodárství v Rakousku a o cílech reformy živnostenské. Praha: F.B. Batovce, 1904., s. 34 -35

podnikatelé svou podnikatelskou činnost ukončit, museli u některých živností toto ukončení nahlásit čtyři neděle předem živnostenskému úřadu.

Císařský patent byl zároveň i sankčním nástrojem a obsahoval řadu donucovacích prostředků. Přestupky předpisů živnostenského řádu se trestaly např. důtkou, peněžitými pokutami až do výše jednoho tisíce korun, odnětím živnostenského oprávnění navždy nebo určitý čas, ale také vězením až na tři měsíce.

Zvláštní trestní případy byly trestány pokutou od 5,- Kč do 500,-Kč např. při provozování živnosti bez předešlé žádosti nebo bez koncese, pokutou od 20,- Kč do 1000,-Kč např. kdo zneužil svého oprávnění k tomu, aby neoprávněně podnikaly třetí osoby nebo kryl jejich provozování živnosti.

*„Byla-li uložena pokuta peněžitá a nemůže-li býti zaplacená, budiž proměna v trest vězení, při čemž za každých deset korun pokuty peněžité počítán buď den vězení. Avšak vězení nesmí trvati déle tří měsíců.“*¹²

Císařský patent obsahoval i přímo paragrafové určení, kam plynou finanční prostředky z uložených pokut. *„Tyto pokuty plynou do fondu živnostenských škol pokračovacích, jež spravuje ministerstvo školství a národní osvěty v dohodě s ministerstvem obchodu.“*¹³ Pokuty se vymáhaly i správní exekucí. Mezi sankce můžeme zařadit i donucovací prostředky, na které živnostenský řád také pamatoval. Například možnost zabavit zboží a nástrojů, nebo právo zastavit práci strojů či zavřít provozovnu. Živnostenský řád vydaný za vlády císaře Františka Josefa I. byl převzat jako platná právní úprava i Československým státem v roce 1918.

¹² Zákon č. 227/1859 ř.z., Císařský patent – živnostenský řád platný k 1.5. 1860, § 135 odst. 2

¹³ Zákon č. 227/1859 ř.z., Císařský patent – živnostenský řád platný k 1.5. 1860, § 151 odst. 2

2 Analýza vývoje živnostenských úřadů a živnostenského podnikání

2.1 Vývoj živnostenských úřadů

Zrod *ministerstev* náleží do revolučního roku 1848 v Rakousku, kdy vzniklo mimo jiné i *ministerstvo pro obchod, živnosti a veřejné stavby*, které se v roce 1861 přejmenovalo na *ministerstvo pro obchod a národní hospodářství*. Z rakouského a uherského ministerstva obchodu se transformovalo *Ministerstvo průmyslu, obchodu a živností*, které bylo zřízeno zákonem č. 2 z roku 1918. „Navázalo ve své činnosti na rakouské a uherské ministerstvo obchodu. Z rakouského ministerstva převzalo též řadu vysokých úředníků, ostatní úřednictvo dodaly průmyslové organizace.“¹⁴

Právním podkladem nové organizace veřejné správy se stalo císařské nařízení ze dne 26. 6. 1849. „*Reprezentantem panovníka v každé zemi se stal podle císařského rozhodnutí č. 295 ř. z. z 26. 6. 1849 místodržitel (Statthalter), jemuž v letech 1850-1854 podléhali krajsí prezidenti a v letech 1855-1860 krajsí hejtmani.*“¹⁵

Tímto císařským nařízením byly položeny nové základy veřejné správy a ke dni 1. 1. 1850 byly jednotlivé korunní země rozděleny takto:

- Čechy – do 7 krajů (mimo Prahu) a do 79 okresních hejtmanství,
- Morava – do 2 krajů a 25 okresních hejtmanství
- Slezsko – tvořilo 1 kraj se 7 okresními hejtmanstvími.

Nejnižší správní jednotkou byly politické okresy v čele s okresními hejtmany. Hlavní dění politické správy spočívalo v *krajských vládách*, které byly instančně podřízeny přímo Ministerstvu vnitra ve Vídni. V členění krajů bylo tehdy poprvé uplatňováno i národnostní rozvrstvení (na české a německé). V čele jednotlivé korunní země vystupoval místodržitel, který měl k ruce příslušný počet úředníků a sluhů. Místodržitel „*zaměřoval svou pozornost na*

¹⁴ BROM, B. Historie obchodních a živnostenských komor na území českých zemí. [online elektronický dokument] Praha, 9.7.2001, s. 9 Dostupné na www: < <http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/historie/historie-obchodnich-a-zivnostenskych-komor-na-uzemi-ceskych-zemi.aspx> >

¹⁵ SCHELLE, K., Organizace veřejné správy v letech 1848-1948. Brno:Masarykova univerzita, 1993. ISBN 80-210-0792-3. s. 32

vše, co se vztahovalo, na udržení klidu, pořádku a bezpečnosti v zemi a vykonával opatření k zachování bezpečnosti a proti rušení klidu. Řídil živnostenské a spolkové záležitosti, věci divadel a divadelních představení, panovnictví a záležitosti cizinců.“¹⁶ Nejdůležitějším právním dokumentem, jež podrobně hovořil o zřízení s působností místodržitelství, se stalo nařízení č. 10 z roku 1853, kde je ustanoveno, že místodržitelství je nejvyšší správní úřad korunní země:

- pro záležitosti politické a policejní správy vůbec
- pro záležitosti kultu a vyučování
- pro obchodní a živnostenské záležitosti
- pro záležitosti zemědělství
- pro stavební záležitosti.

Výše uvedené správní rozdělení zůstalo v platnosti v letech 1850 – 1855. „V roce 1855 byla politická správa v monarchii modifikována – okresní hejtmanství a krajské vlády byly nahrazeny okresními a krajskými úřady a současně se výrazně změnily jejich počty.“¹⁷ Tato změna se projevila i do počtu jednotlivých okresních úřadů:

- Čechy – do 7 krajských úřadů (mimo Prahu) a do 208 okresních úřadů,
- Morava – do 2 krajských úřadů, a 76 okresních úřadů,
- Slezsko – do 1 krajského úřadu, s 22 okresními úřady.

„Nové okresní úřady převzaly od okresních hejtmanství mj. většinu pravomocí v oblasti živností – zejména při rušení živnosti, neoprávněném výkonu živnosti při překračování koncese apod.“¹⁸ Dále do působnosti okresních úřadů příslušel výkon tržní a živnostenské policie, dozor na míry a váhy, jakož i na živnostenská společenstva.

¹⁶ SCHELLE, K., Organizace veřejné správy v letech 1848-1948. Brno:Masarykova univerzita, 1993. ISBN 80-210-0792-3. s. 33

¹⁷ BROM, B. Historie obchodních a živnostenských komor na území českých zemí. [online elektronický dokument] Praha, 9.7.2001, s. 5 Dostupné na www: < <http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/historie/historie-obchodnich-a-zivnostenskych-komor-na-uzemi-ceskych-zemi.aspx> >

¹⁸ BROM, B. Historie obchodních a živnostenských komor na území českých zemí. [online elektronický dokument] Praha, 9.7.2001, s. 6 Dostupné na www: < <http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/historie/historie-obchodnich-a-zivnostenskych-komor-na-uzemi-ceskych-zemi.aspx> >

Po roce 1855 byly země Česká, Moravská a Slezská rozděleny na politické okresy, které měly zahrnovat dva nebo i více okresů z let 1855 – 1868. Snižoval se význam krajů, což vedlo k jejich zániku. Hlavním nositelem státní politické správy byla okresní hejtmanství, která vznikla v Čechách - jich vzniklo 89, na Moravě 30 a ve Slezsku 7. Dá se tedy říci, že jejich počet byl přibližně stejný jako v počátcích zrodu veřejné správy. Postupem času se ale některé rozlehlejší politické okresy měly potřebu dělit, čímž počet jednotlivých okresních hejtmanství narostl v roce 1907 do čísel:

- Čechy – 98 okresních hejtmanství,
- Morava – 34 okresních hejtmanství,
- Slezsko – 9 okresní hejtmanství.

V tuto dobu se také objevila města se zvláštním statutem, která je nutné připočítat k uvedeným číslům. V Čechách to byla Praha a Liberec, na Moravě Brno, Olomouc, Jihlava, Znojmo, Uherské Hradiště, Kroměříž a ve Slezsku Opava, Bílsko a Frýdek.

Okresní hejtmanství přijímala v oblasti obchodní a živnostenské oznámení o samostatném provozování svobodných živností, udělovala koncese, schvalovala živnostenské provozovny. Okresní hejtmanství vykonávalo i represivní činnost za porušení živnostenského řádu, mělo právo odebrat živnostenské oprávnění, jednalo o porušení privilegií, zabývalo se vyšetřováním a trestáním porušení zákonů vydaných na ochranu známek a vzorů, udělovalo svolení k provozování podomního obchodu.

Základním ústředním orgánem v Rakousku bylo **ministerstvo obchodu**, které v roce 1867 pokračovalo v činnosti **ministerstva pro obchod a národní hospodářství**. Nejvýznamnější náplní ministerstva obchodu bylo působení v obchodních a průmyslových otázkách. Z čehož plyne, že mimo jiné dohlíželo i na obchodní a živnostenské komory. Vedlo vyjednávání o státních smlouvách, týkající se obchodu, průmyslu a plavby a provádělo dohled na jejich provádění. Do kompetence ministerstva také spadalo vést a provádět dohled nad vyučovacími ústavami obchodními a živnostenskými. Dozorovalo i záležitosti vynálezů, ochranných známek, průmyslových výstav.

„Ministerstvo obchodu spolupůsobilo také v jistých záležitostech živnostenských, přičemž vrchní správa živnostenských záležitostí náležela ministerstvu vnitra.“¹⁹ Nejvyšší správa v otázkách živnostenských spadala pod **ministerstvo vnitra**. Ministerstvo obchodu mělo významnou statistickou funkci v živnostenské oblasti. Ministerstvu obchodu byli podřízeni také živnostenští inspektoři a některé poradní orgány, například:

- od roku 1892 existoval Poradní sbor pro záležitosti podporování malých živností,
- od roku 1877 existovala Státní komise pro stanovení obchodních hodnot, která prováděla rozborů a statistiky cen.

V roce 1883 začali pracovat živnostenští inspektoři, kteří dohlíželi nad dodržování živnostenských předpisů. V souvislosti s nimi byly vymezeny i inspekční okresy:

- v Čechách bylo 7 okresů – Praha, Liberec, Plzeň, Cheb, České Budějovice, Hradec Králové a Ústí n. L,
- na Moravě 2 okresy – Brno a Olomouc
- ve Slezsku 1 okres – Opava.

Také byl ve stejném roce zaveden novelou živnostenského řádu pojem **živnostenská společenstva**. Jednalo se o organizace, v kterých museli být všichni živnostníci členy, mimo továrníků.

Územní samospráva byla v roce 1861, na základě únorové ústavy, rozšířena a na schůzích zemských sněmů byly zvoleny zemské výbory, jejichž členové pocházeli z řad poslanců zemského sněmu. Činnost zemských výborů se postupně rozšiřovala a dotýkala se všech odvětví v zemi. V souvislosti se zemními výbory vznikly i orgány zemské živnostenské komise, které měly za úkol poskytovat poradenské služby v oblasti živností, průmyslu a obchodu. V Čechách tato komise začala pracovat v roce 1899.

Ministerstvo průmyslu, obchodu a živností mělo poradní sbory, mezi které náležela i **Státní rada živnostenská**. Tato rada vznikla vládním nařízením č. 59 z roku 1920 původně pod názvem Živnostenská rada československá. „*Jejími jádrem byli zástupci zemských korporací živnostenských a obchodnických a OŽK, mimo to ministr jmenoval další členy. Všichni*

¹⁹ BROM, B. Historie obchodních a živnostenských komor na území českých zemí. [online elektronický dokument] Praha, 09. 07 .2001, s. 7 Dostupné na www: < <http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/historie/historie-obchodnich-a-zivnostenskyh-komor-na-uzemi-ceskych-zemi.aspx> >

*členové rady byli rozděleni do 2 hlavních odborů – živnostenského a obchodnického.*²⁰ Státní rada živnostenská vykonávala poradenskou činnost ve věcech zákonodárných, správních i organizačních záležitostech, které se týkaly živností i obchodu.

V roce 1924 byl na Ministerstvu průmyslu, obchodu a živností vytvořen Ústřední společenstevní instruktorát. Do jeho působnosti spadalo pořádání voleb do živnostenských společenstev, spolupráce při jmenování společenstevních komisařů, Ústřední společenstevní instruktorát vykonával i dohled nad společenstvy, v rámci tohoto dohledu kontroloval i jejich celkové hospodaření a správu.

Průmyslové, obchodní a živnostenské podnikání v protektorátu dostávalo podobu nového organizačního členění. Ministr průmyslu, obchodu a živností byl zmocněn vládním nařízením č. 168 Sb., o organické výstavbě hospodářství, ze dne 23. června 1939 k přípravě a provedení organické výstavby hospodářství. To znamenalo řídit ekonomiku podle říšsko - německého vzoru. Na základě uvedeného zákona byla Ministerstvem průmyslu, obchodu a živností postupně vydávána prováděcí nařízení k zřizování jednotlivých organizací. V rámci vývoje živnostenských úřadů je nejdůležitějším prováděcím nařízením č. 37/1940 Sb., kterým byl zřízen Ústřední svaz průmyslu pro Čechy a Moravu a nařízením č. 85/1940 Sb., kterým byl zřízen Ústřední svaz řemesla pro Čechy a Moravu. Tento svaz se segmentoval po odborné a územní stránce. Mezi jeho představitele náleželi členové zemské jednoty živnostenských společenstev a jednotlivá odborná živnostenská společenstva.

Po druhé světové válce nastoupila éra národních výborů, které byly zakládány jako orgány lidové moci. *„Významnou oblastí působení národních výborů byla očista od zrádců a kolaborantů. Účast národních výborů se zásadně projevila ve dvou směrech: jednak ve výběru a navrhování osob, které zastávaly funkci soudců z lidu, žalobců a zapisovatelů na lidových soudech, jednak – ovšem jen v českých zemích - v přímém stíhání méně závažných trestných činů zrádců a kolaborantů.*“²¹ Rozsah působnosti národních výborů byl definován Ústavním dekretem prezidenta republiky č. 18 z roku 1944 a vládním nařízením č. 4/1945 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nařízení vytvářelo ve shodě s dekretem

²⁰ BROM, B. Historie obchodních a živnostenských komor na území českých zemí. [online elektronický dokument] Praha, 9.7.2001, s. 10 Dostupné na www: < <http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/historie/historie-obchodnich-a-zivnostenskych-komor-na-uzemi-ceskych-zemi.aspx> >

²¹ SCHELLE, K., Organizace veřejné správy v letech 1848-1948. Brno:Masarykova univerzita, 1993. ISBN 80-210-0792-3. s. 478

třístupňovou strukturu, a to místní, okresní a zemské národní výbory, které označovalo jako zastupitelské orgány a orgány veřejné správy ve všech jejich oborech. V každé obci vznikl místní národní výbor a v každém sídle okresu vznikly okresní národní výbory, které nahradily dosavadní okresní zastupitelstva, okresní úřady a okresní hejtmany. „*Místní národní výbory byly povinny učinit okresnímu národnímu výboru oznámení o tom, který majetek nacházející se v obvodu jejich působnosti bude pravděpodobně podléhat konfiskaci. Na základě těchto hlášení měly okresní národní výbory vydat příslušná rozhodnutí.*“²² Rozhodnutí o konfiskaci mělo povahu správního aktu, jehož obsahem muselo být určení vlastníka, přesný popis majetku a další. Činnost naprosté většiny průmyslových závodů řídilo ministerstvo průmyslu. Původně měly národní výbory radikálně demokratický charakter obecných orgánů veřejné správy v území na místo dříve značně byrokratických orgánů specializované státní správy.

„*Komunistické elity viděly v živnostenské samosprávě, bez ohledu na rétoriku tisku a veřejné projevy propagandistů, obtížně ovladatelný fenomén, jehož soudržnost je iritovala, takže po únoru v jednom z materiálů generálního sekretariátu ÚV KSČ se jeho autor přiznává, že strana měla po zkušenostech z let 1945-1948 dojem, že se živnostníky se nedá nic dělat, a navíc slouží reakci.*“²³ Otázku živnostenské samosprávy měla zásadně vyřešit zákonná norma, na jejíž podobě se pracovalo fakticky od květnové revoluce. Veškeré snahy ztroskotali na neschopnosti zainteresovaných najít konsenzus. „*Postupně však vykryštovala nová koncepce živnostenské politiky, kterou můžeme označit za kombinaci likvidačních tendencí se zneužitím živnostenské samosprávy ke komunistickým cílům. Komunisté se rozhodli odebrat živnostenským organizacím jejich věcné hospodářské kompetence a přenést je na státní správu a transformovat tyto organizace v bezvýznamnou složku NF, vykonávající výchovnou, propagandistickou a služebnou činnost, která ve svých důsledcích směřovala proti zájmům a existenci soukromého sektoru a živnostníků jako podnikatelské vrstvy.*“²⁴

Nová Ústava č. 150/1948 Sb. zavedla na místo zemského zřízení krajské zřízení. „*Normotvorné zmocnění nemělo obecný charakter, ale jen existovala speciální zmocnění pro*

²² SCHELLE, K., Organizace veřejné správy v letech 1848-1948. Brno: Masarykova univerzita, 1993. ISBN 80-210-0792-3. s. 479

²³ MAREK P., České živnostnictvo 1945-1960. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 80-7239-200-X. s. 84

²⁴ MAREK P., České živnostnictvo 1945-1960. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 80-7239-200-X. s. 97

*přijetí konkrétních právních předpisů krajských a okresních národních výborů.*²⁵ O rok později vznikla tříступňová struktura národních výborů: krajské – okresní – městské. V roce 1960 byla redukována struktura krajů a okresů, k symbolům roku 1968 náležela federalizace. Ústavně-politický rámec země a zejména absence skutečné demokracie jakýkoli rozvoj brzdily. S postupným znárodněním soukromých podniků v průběhu tzv. socializace přestávalo mít živnostenské právo na významu, protože se nejprve za základní a posléze výlučnou formu podnikání považovalo podnikání tzv. socialistického sektoru a úprava podmínek podnikání se soustřeďovala v předpisech hospodářského práva. „*Císařský patent byl zrušen zákonem č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, schváleným Národním shromážděním Československé socialistické republiky dne 16. června 1965, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1966*“²⁶

Až když vývoj ekonomiky ukázal neschopnost státní a pokřivené družstevní formy podnikání zajistit uspokojování potřeb obyvatelstva, začalo se pomalu připouštět i podnikání občanů, ale až do roku 1988 založené na osobní práci občana a pomoci jeho rodinných příslušníků.

*„Předpokladem fungování tržních vztahů v ekonomice je především zrovnoprávnění vlastníků a forem vlastnictví a také důsledné oddělení sféry soukromoprávní a veřejnoprávní.“*²⁷ Velký význam zaznamenala novela ústavy ČSFR, ústavní zákon č. 100/1990Sb., která objasnila vlastnické vztahy. Touto novelou byla zaručena rovnost ochrany všem vlastníků. Subjekty tohoto vlastnictví jsou občané, právnické osoby a stát.

Vývoj po listopadu 1989 přinesl zásadní změnu v oblasti podnikání zákonem č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů účinném k 1. 5. 1990. Společně s tímto zákonem byl vydán zákon č. 127/1990 Sb., o některých opatření souvisejících s vydáním zákona o soukromém podnikání občanů, který ustanovil, že orgánem příslušným k registraci podle zákona o soukromém podnikání občanů je okresní národní výbor.

O registraci rozhodoval okresní národní výbor příslušný podle trvalého místa podnikatelské činnosti, nebylo-li, pak podle bydliště podnikatele. Tento registrující orgán měl širokou pravomoc v posouzení, zda zamýšlená činnost vyžaduje či nevyžaduje odbornou kvalifikaci,

²⁵ KOUDELKA, Z., *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2001*. Praha: Linde,a.s. 2001. ISNB 978-80-7201-272-5. s. 45

²⁶ NOVOTNÝ, S., *Živnostenské podnikání v ČR*. Praha: Univerzita J.A.Komenského, 2010. ISBN: 978-80-7452-000-6. s. 9

²⁷ MÁLIK, M., *Poradce podnikatele*. Praha: Poradce podnikatele, a.s., 1991. ISBN 80-85437-14-7. s. 3

a také možnost v konkrétních případech povolit, aby žadatel svou kvalifikaci doložil praxí nebo jiným způsobem prokázal své znalosti a zkušenosti v oboru, o jehož registraci žádal. Pokud úřad shledal, že žadatel vyhovuje stanoveným podmínkám, vydal okresní národní výbor rozhodnutí o registraci, což mělo konstitutivní význam – teprve na jeho základě mohl uchazeč začít podnikat.

Současný živnostenský zákon č. 455/1991 Sb., ve své podstatě navazuje svou filozofií a zásadami úpravy na živnostenské právo, které platilo před rokem 1948 a při jeho tvorbě bylo využito i modernějších zahraničních úprav zejména práva německého, rakouského a italského. I když podmínky jsou mnohem liberálnější než v uvedených zemích. „*Na rozdíl např. od Rakouska nebo Spolkové republiky Německa, kde je nutno mít odborné vzdělání nebo řadu let pracovat v daném oboru, aby žadatel získal živnostenskou licenci.*“²⁸

Systém živnostenských úřadů zůstal stejný i po roce 1992 jen s tím rozdílem, že okresní národní výbor nahradil okresní úřad a obecní úřad. Pravomoc byla rozdělena mezi tyto dva úřady zákonem č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech. Na obecních úřadech zůstávala celá agenda týkající se ohlašovacích živností volných. Kdežto na okresních úřadech zůstávala agenda ohlašovacích živností řemeslných a vázaných, tak také agenda živností koncesovaných.

Konkrétně v Žatci činnost obecních živnostenských úřadů byla vykonávána pod tehdejším odborem místního hospodářství, kde byl vytvořen úsek živnostenský o dvou pracovnicích. Později vznikl samostatný odbor, kde byla jmenovaná vedoucí odboru a jedna pracovnice.

Můžeme říci, že moc dělíme horizontálně a vertikálně. Horizontální dělení obsahuje moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. Vertikální na centrální a regionální, tedy moc územních samospráv. Územně-správní uspořádání se vyvíjí pod tlakem měnících se geografických, demografických, sociálních nebo ekonomických podmínek daného území. Teoreticky by mělo respektovat zejména princip efektivní správy. V praxi však závisí na politických poměrech, vůli stěžejních stran, jejich představě o adekvátních politických výnosech. Hlavním je ochota centrální politické správy podělit se o moc s nižšími, regionálně příslušnými orgány. Podstatným pojmem je v této souvislosti subsidiarita, což znamená přenesení výkonu veřejné moci co nejbližší občanovi. Ať už cestou přenesení úplně mimo

²⁸ MÁLIK, M., Poradce podnikatele. Praha: Poradce podnikatele, a.s., 1991. ISBN 80-85437-14-7. s. 5

veřejnou správu, na samosprávu, na nižší orgán státní správy, či přenesení státní správy na územně samosprávné celky. V roce 1997 byl přijat zákon o zřízení vyšších územních samosprávných celků a od roku 2000 začaly kraje v počtu 13 a Praha fungovat, včetně přenesení části kompetencí státní správy. V rámci druhé fáze reformy územní veřejné správy bylo v roce 2000 přijato rozhodnutí zrušit ke konci roku 2002 činnost okresních úřadů a jejich působnosti byly přeneseny převážně na dva typy územních samosprávných celků, tedy na obce s rozšířenou působností a na kraje, popřípadě jiné orgány státní správy. „*Od 1. 1. 2003 působí místo okresních úřadů obecní úřady s rozšířenou působností. Celkem 205 obecních úřadů s rozšířenou působností ve svém obvodu vykonává činnosti státní správy: například všeobecná vnitřní správa, památková péče, sociální zabezpečení a státní podpora, sociálně-právní ochrana dětí, živnostenská správa, správa dopravy, správa životního prostředí, správa zemědělství atd.*“²⁹ Tímto rozhodnutím se živnostenské úřady přiblížily k podnikatelům, kteří do té doby byli nuceni cestovat do okresního města ohledně vyřizování řemeslné, vázané nebo koncesované živnosti. Ohledně volné ohlašovací živnosti podnikatelé nebyli nuceni cestovat, jelikož tato činnost byla v působnosti městských úřadů.

2.2 Vývoj živnostenského podnikání

Ve 30. letech patřilo Československo k patnácti průmyslově nejvyspělejším zemím světa. Po skončení druhé světové války došlo k postupnému obratu ve vývoji československého hospodářství formou likvidace soukromých podniků. V roce 1945 byly znárodněny podniky nad 500 zaměstnanců a v roce 1948 podniky nad 50 zaměstnanců. Tržní ekonomika se změnila na centrálně plánované hospodářství. V této době byl podporován především rozvoj velkých podniků a výrobních středisek z důvodu snižování nákladů. Úplné potlačení podnikatelské činnosti bylo po roce 1948 v období socialismu, kdy nebylo podnikání soukromých osob příliš tolerováno. V roce 1948 na základě dekretů byly znárodněny velkoobchodní podniky, jejichž vedením byly pověřeny podniky jmenované ministerstvem vnitřního obchodu. Dále byly znárodněny obchodní, hostinské a výčepnické podniky, ubytovací zařízení i cestovní kanceláře. „*V letech 1948 -1989 československý právní řád nejen nevytvářel podmínky pro soukromé podnikání, nýbrž je vylučoval - v rozporu dokonce i s Ústavou 9. května - pomocí*

²⁹ KÁŇA, P., Základy veřejné správy. Ostrava: Montanex, a.s., 2004. ISBN 80-7225-139-2. s. 16

řady znárodnovacích, socializačních, plánovacích a jiných správních i hybridních předpisů. Již koncem 50. let tak zanikly téměř všechny drobné živnosti.“³⁰ K definitivnímu zrušení živnostenského řádu došlo až v roce 1965, kdy byl vydán zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce.

Od této doby až do roku 1989 nebylo živnostenské podnikání nikde právně zakotveno. Pouze koncem 80. let tehdejší Národní výbory vydávaly sporadicky občanům povolení k podnikání za určitých velice restriktivních podmínek. Po dílčích a málo efektivních krocích k umožnění individuálního podnikání učiněných v 80. letech přišlo opětovné oživení živnostenského podnikání po více jak čtyřech desítkách let, kdy Federálním shromážděním České a Slovenské Federativní Republiky, byl přijat zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů. Na základě tohoto zákona si mohli občané registrovat svoje soukromé podnikání. Za podnikatelskou činnost podle tohoto zákona se považovalo trvalé provozování výroby, obchodu nebo poskytování služeb a prací anebo jiných činností za účelem získávání trvalého zdroje peněžních příjmů. Oprávnění k podnikatelské činnosti vzniklo registrací provedenou na základě žádosti u živnostenského oddělení Odboru obchodu a služeb tehdejších obvodních a okresních úřadů. Hlavní podmínkou registrace byl věk nejméně 18 let žadatele, jeho způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost a odborná kvalifikace, pokud ji povaha podnikání vyžadovala. *„Důležitá z hlediska etapy společenských přeměn, v níž byl zákon č. 105/1990 Sb. přijat, byla jeho ustanovení, podle kterých mohl podnikatel za účelem podnikání nabývat majetek v neomezeném rozsahu a zaměstnávat neomezený počet pracovníků a nemohly mu být ukládány povinnosti ve státním plánu (§3, §4 odst. 1 a §5), stejně jako prohlášení nepoužitelnosti těch ustanovení znárodnovacích předpisů, která zakládala omezení (hrozbou znárodněním) pro podniky, které by dosáhly určitých rozměrů, popřípadě která vůbec vyhrazovala některé činnosti státu nebo organizacím jím určeným.*“³¹ Registrační režim byl ve zmiňovaném zákoně částečně kombinován s režimem koncesním spočívající v tom, že uchazeč splňující zákonem stanovené podmínky musí získat zvláštní státní povolení k výkonu příslušné činnosti dle zvláštních právních předpisů. Tento zákon ve své podstatě byl velmi liberální, názvy živností nebyly nikde dané a podnikatelé je mohli nazývat, jak chtěli.

³⁰ KOHOUT, A., HROZINKOVÁ, E., Živnostenský zákon. Praha: Linde Praha, a.s., 1995. ISNB80-85647-05-2. s.5

³¹ KOHOUT, A., HROZINKOVÁ, E., Živnostenský zákon. Praha: Linde Praha, a.s., 1995. ISNB80-85647-05-2. s.5

Předmětem podnikání mohla být jakákoliv činnost spočívající v trvalém provozování výroby, obchodu nebo poskytování služeb a prací nebo jiných činností.

Nesměla to být činnost zakázaná nebo vyhrazená zvláštním právním předpisem státu nebo konkrétní právnické osobě. V souvislosti s podnikatelskou činností také nesmíme opomenout důležitý právní předpis č.103/1990 Sb., kterým se měnil a doplňoval hospodářský zákoník, a který umožnil společné podnikání fyzických osob formou obchodních společností. Tyto dva zákony vytvořily předpoklady pro vstup soukromých podnikatelů do hospodářského života.

Registrační režim byl nahrazen ohlašovacím režimem zákonem č. **455/1991 Sb., o živnostenském podnikání** s účinností k 1. 1. 1992. „*Za dobu své platnosti byl živnostenský zákon přímo i nepřímo mnohokrát novelizován. Jednalo se především o změny jednotlivých ustanovení, reagující na nově přijímané zvláštní zákony. Na druhé straně se změnil základní principy zákona, upřesnily se a zjednodušily podmínky živnostenského podnikání a upravily se podmínky prokazování odborné způsobilosti.*“³²

Ohlašovací režim spočívá v tom, že uchazeč, který splňuje zákonem stanovené podmínky a ohlásí svůj záměr podnikat, nabývá již tímto ohlášením živnostenské oprávnění. Jde zde o jednostranný akt, který má konstitutivní účinky za předpokladu, že ohlášení je řádné, tj. že uchazeč splňuje materiálně právní předpoklady pro výkon živnosti. Jen u omezeného okruhu živností, kde jsou pro to zvláštní důvody, zvolil zákonodárce režim koncesní, ale jasně vyjádřený a podepřený koncentrací řízení u živnostenského úřadu. Podle živnostenského zákona č. 455/1991Sb. přestala dřívější registrace občanů platit a každá osoba, která chtěla nadále podnikat, musela zažádat o vydání Živnostenského listu. Bylo běžné, že jeden podnikatel vlastnil i několik takových živnostenských listů, aby jimi pokryl celou oblast svého živnostenského podnikání. Za každý vydaný živnostenský list musel zaplatit 1000,- Kč, což bylo pro podnikatele, kteří chtěli podnikat, velice nákladné. Uvedeným zákonem byla definována živnost, jak ji známe i dnes, jako soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem. Také byly definovány činnosti, které jsou vyloučeny ze živnostenského zákona. Osoby provozující podnikatelskou činnost se dělí na fyzické

³² HROZINKOVÁ,E., BĚHOUNEK, P., Aspekty živnostenského podnikání v praktických aplikacích. Praha: I.VOX a.s., 2005. ISBN 80-86324-49-4. s.7

a právnické, a dále pak na tuzemské a zahraniční. Zákon dále vymezuje všeobecné podmínky provozování živnosti, které museli splnit všichni žadatelé o živnostenské oprávnění, zvláštní podmínky provozování živnosti a překážky provozování živnosti. Živnosti začaly být tímto zákonem rozdělovány na:

- ohlašovací – po splnění stanovených podmínek smějí být provozovány na základě ohlášení. Do této skupiny náleží živnosti:
 - volné: prokazování odborné ani jiné způsobilosti se nepožadovalo
 - řemeslné: odborná způsobilost se požadovala vždy prostřednictvím vzdělání a zároveň určitým počtem let v návaznosti na vzdělání
 - vázané: odborná způsobilost byla upravena zvláštními právními předpisy uvedenými u každé vázané živnosti jednotlivě.
- koncesované – provozovány smějí být pouze na základě koncese přidělované formou rozhodnutí ve správním řízení na základě předložených dokladů o odborné způsobilosti, která byla upravena zvláštními právními předpisy uvedenými u každé koncesované živnosti zvlášť.

Z výše uvedeného vyplývá, že průkazem živnostenského oprávnění byl živnostenský list nebo koncesní listina. Na základě těchto dokladů mohlo být provozováno živnostenské oprávnění na celém území České a Slovenské Republiky. Rozsah tohoto oprávnění se posuzoval podle obsahu živnostenského listu nebo koncesní listiny.

Dnešní průkaz živnostenského oprávnění má formu Výpisu z živnostenského rejstříku, který obsahuje veškerá živnostenská oprávnění vlastníci podnikatelem. Tento dokument má charakter veřejné listiny.

2.3 Porovnání současné živnostenské právní úpravy s historií

Při zpracování a podrobném prostudování všech právních předpisů, týkajících se živnostenského podnikání od živnostenského řádu vydaného Císařským patentem č. 227/1859 Sb., v platném znění po živnostenský zákon č.455/1991 Sb., v platném znění mohu zkonstatovat, že je až neuvěřitelné jak se historie opakuje. Současný živnostenský zákon

navazuje, jak je výše zmíněno svou filosofií a zásadami úpravy na živnostenské právo, které platilo před rokem 1948. Ze tří možných režimů vzniku živnostenského oprávnění:

- registrační režim
- ohlašovací režim
- koncesní režim

živnostenský řád používal ohlašovací a koncesní. Zákon 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, v platném znění používal režim vzniku živnostenského oprávnění registrační. Zákonodárci při tvorbě živnostenského zákona dali přednost liberálnosti, pružnosti a jednoduchosti, což jim poskytoval ohlašovací režim. Právě v konstitutivní síle ohlašovacího aktu spočívá - více než v časovém předstupu vzniku živnostenského oprávnění před vydáním živnostenského listu – liberalizující, živnostenskou svobodu realizující podstatu živnostenského režimu. Jen u omezeného okruhu živností, kde byly pro to zvláštní důvody, zvolil zákonodárce režim koncesní, avšak jasně vyjádřený a podepřený koncentrací řízení u živnostenských úřadů.

Za živnost dle živnostenského řádu byla považována trvalá, pravidelná, výdělečná činnost, pokud byla provozována samostatně a nebyla vyloučena z živnostenského řádu nebo vyhrazena veřejné korporaci (např. telefon, telegraf). Činnost také nesměla být nedovolená. Dle zákona č. 105/1990Sb. byla živností jakákoliv činnost spočívající v trvalém provozování výroby, obchodu nebo poskytování služeb a prací nebo jiných činností. Nesměla to být činnost zakázaná nebo vyhrazená zvláštním právním předpisem státu nebo konkrétní právnické osobě. Dále muselo jít o činnost trvalou za účelem získání pravidelného zdroje peněžních příjmů. Tato definice byla značně obecná a teprve praxe ukázala, zda provozovaná činnost splňuje všechny znaky podnikatelské činnosti a není současně činností zakázanou. Definice rovněž nedostatečně umožňovala rozlišit výdělečnou činnost podnikatelskou a výdělečnou činnost v pracovněprávním vztahu.

Vymezení živnosti v §2 živnostenského zákona 455/1991 korespondující s vymezením v obchodním zákoníku tuto nejasnost odstranilo, protože zdůraznilo samostatnost podnikatelské činnosti a také její provozování vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku. Také termín „trvalé provozování...“ nebyl jednoznačně jasný, nakonec se dospělo k názoru, že i opakovaná činnost sezónní je činností trvalou. Oproti tomu

činnost výslovně jednorázová podnikatelskou činností nebyla a není a řídí se tudíž většinou ustanoveními občanského zákoníku. Tím dostáváme dnešní podobu přesné definice živnosti což je „*soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem*“³³.

Jak můžeme porovnat živnostenský zákon s živnostenským řádem vidíme, že podstatné části zákona jsou v platném znění i po sto padesáti letech existence živnostenského podnikání. Například již živnostenský řád zavedl možnost vykonávat živnost vyžadující splnění určitých odborných nebo jiných podmínek prostřednictvím svého způsobilého náměstka (obchod vedoucího, dílovedoucího) nebo pachtěře. Jednalo se o vyučení či praxi zaměstnáním. Živnostenský zákon č. 455/1991 Sb. toto uspořádání převzal v podobě odpovědného zástupce, který podrobněji upravil a zavedl v řadě případů, především u právnických osob jeho obligatorní použití. V současné době i právnická osoba provozující ohlašovací volnou živnost nemusí odpovědného zástupce ustanovovat.

Co se týká předmětů živností, ty byly taxativně vymezeny živnostenským řádem i živnostenským zákonem. Živnostenským zákonem to bylo v zájmu větší transparentnosti a v zájmu koncentrace řízení v těch případech, kdy dříve vzniklé předpisy stanoví, že je potřebné státní povolení udělované příslušným odborným orgánem státní správy, přenesl projednání s tímto specializovaným orgánem státní správy na živnostenské úřady.

Již v živnostenském řádě je zanesen dnešní pojem provozovny jako stálá místnost provozovací. Podnikatel byl a je povinen tyto prostory nahlásit obecnímu živnostenskému úřadu. Dokonce živnostenský řád řeší i vnější označení provozovny³⁴, které má své zastoupení i dnešním živnostenským zákonem³⁵, je platné i v současné době pouze upravené pro dnešní dobu. Z níže uvedených ustanovení je zřejmé, že živnostenský zákon má označení provozoven propracovanější a podrobnější.

Označené zboží cenami znali již živnostníci v roce 1860, kdy vešel v platnost živnostenský řád. Tato povinnost se zachovala i dnes.

³³ Živnostenský zákon č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 2

³⁴ V § 44 živnostenského řádu je uvedeno „Živnostníci jsou zavázáni, užívati vhodného vnějšího označení na svých stálých místnostech provozovacích nebo svých bytech, a jsou oprávněni, užívati jiných prostředků návštěvníků“.

³⁵ V §17 odst. 7 živnostenského zákona je mimo jiné uvedeno „Provozovna musí být trvale a zvenčí viditelně označena obchodní firmou nebo názvem nebo jménem a příjmením podnikatele a jeho identifikačním číslem osoby a identifikačním číslem provozovny“.

Zánik či zrušení živnostenského oprávnění také řeší jak živnostenský řád, tak živnostenský zákon. Pouze se tato problematika liší v pojmenování tohoto úkonu a to v souvislostech spojených s danou dobou. Živnostenský řád uvádí „odnětí živnostenského práva“ a živnostenský zákon uvádí „zrušení živnostenského oprávnění“, ale ve své podstatě se jedná o stejné úkony.

Živnostenský zákon se v mnohém podobá živnostenskému řádu, který platil před více jak sto padesáti lety. Dále lze i zkonstatovat, že živnostenský zákon není pouhou náhradou zákona o soukromém podnikání občanů, protože nestanoví jen podmínky podnikání osob fyzických, ale i osob právnických, a to zásadně za stejných podmínek pro obě skupiny.

3 Charakteristika současného stavu živnostenského podnikání a obecních živnostenských úřadů

Při zpracování této následující části autorka použila data a hlavně své vlastní zkušenosti nasbírané za více jak dvacet let praxe na Obecním živnostenském úřadu v Žatci.

3.1 Informační systém ústřední evidence – registru živnostenského podnikání

Dnešní podobu živnostenského podnikání a živnostenských úřadů nejvíce ovlivnil rok 2006 a rok 2008. Do roku 2006 nebylo programové propojení jednotlivých živnostenských úřadů a už vůbec neexistovalo propojení s jinými orgány státní správy. To znamená, že veškerá povinnost doložení dokladů a změn byla na straně podnikatelského subjektu. Dne 22. 1. 2006 proběhla migrace dat živnostenských úřadů Ústeckého kraje do **Informačního systému ústřední evidence – registru živnostenského podnikání (IS RŽP)**. Jelikož se Obecnímu živnostenskému úřadu v Žatci podařilo tuto migraci provést bez jediné chyby, obdržel Osvědčení o úspěšném provedení migrace. Této migraci předcházela rozsáhlá úprava a konsolidace dat, kterou provedli pracovníci Obecního živnostenského úřadu Žatec.

Po migraci následovalo rychlé zapracování do nového systému, a to díky flexibilitě a počítačové gramotnosti pracovníků.

Ve druhé polovině r. 2006 byla Obecnímu živnostenskému úřadu Žatec poskytnuta Ministerstvem průmyslu a obchodu účelová dotace ve výši 100 000,- Kč na podporu zavádění a využívání prostředků informačních technologií. Na základě této dotace byl pořízen kopírovací a skartovací stroj, fotoaparát, tiskárna. Zvýšila se tím úroveň poskytovaných služeb. Byla také zprovozněna služba podnikatelům spočívající v zaslání SMS zpráv, kterou využíváme hlavně v případech, že požadovaný dokument je připraven k vyzvednutí, tato služba se velice osvědčila.

3.2 Centrální registrační místo

V témže období Ministerstvo průmyslu a obchodu uvedlo v život projekt **Centrálních registračních míst** (CRM), jehož hlavní cíl vychází z programového prohlášení vlády České republiky ke strategii hospodářské politiky státu.

Jednalo se o odstranění administrativních bariér souvisejících s podnikáním a zjednodušení komunikace podnikatelské veřejnosti s orgány veřejné správy při zahájení a i v průběhu podnikání. Základním krokem realizace tohoto cíle bylo zřízení CRM ze stávajících sítí živnostenských úřadů a také využití informačního systému veřejné správy za účelem zrychlení vstupních procesů, odstranění mnohdy duplicitních úkonů a zúžení jejich administrativně časové zátěže. Hlavní teze CRM bylo plné zabezpečení a zejména zkvalitnění systému evidencí a registrací podnikatelských subjektů na základě vzájemné výměny potřebných informací prostřednictvím příslušných informačních systémů veřejné správy.

Obecní živnostenský úřad Žatec se tohoto projektu účastnil. Znamenalo to vstoupit do jednání s veškerými úřady, souvisejícími s podnikatelskou činností jako je např. finanční úřad, okresní správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny. Hlavní úkol byl v zjišťování informací, které podnikatelům přinesly zjednodušení jejich podnikatelské činnosti. V souvislosti se vzájemnou komunikací mezi jednotlivými dotčenými orgány státní správy proběhla na začátku roku 2007 rozsáhlá verifikace a konsolidace dat uvedených v IS RŽP, to znamenalo opravit – sloučit – změnit data všech živnostenských úřadů, která měla být spojena. Obecní živnostenský úřad Žatec provedl úpravu v 1313 případech. Nejednalo se o běžnou činnost pracovníka živnostenského úřadu, ale o činnost vyžadující extrémní pozornost a odpovědnost, protože kroky, které pracovník prováděl v rámci konsolidace a verifikace, byly nevratné. Pracovníci Obecního živnostenského úřadu Žatec provedli tuto činnost ve stanovené době a v požadované kvalitě.

3.3 Změny živnostenského podnikání

Systém přidělování jednotlivých živnostenských listů byl zásadně změněn rozsáhlou novelou č. 130/2008 živnostenského zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů ke dni 01. 07. 2008. Jedná se o změnu, která vede ke snížení administrativní zátěže podnikání v České republice. Živnostenské listy a koncesní listiny

s jednotlivými předměty podnikání, které dříve sloužily jako průkazy živnostenského oprávnění, nahradila novela jediným dokladem, a to výpisem ze živnostenského rejstříku. Dříve podnikatel provozující například šest živností vlastnil šest živnostenských listů, dnes se prokazuje jedním dokumentem. Podnikatelé touto novelou také ušetřili nemalé finanční prostředky, protože některé správní poplatky byly sníženy a některé dokonce zrušeny. Také podnikatelé mají v současné době povinnost hlásit pouze ty změny údajů, které si živnostenské úřady nejsou schopny zajistit z informačních zdrojů státní správy nebo z obchodního rejstříku. Mimo jiné byla i zrušena místní příslušnost podání podnikatele k živnostenskému úřadu – podání lze učinit u kteréhokoli obecního živnostenského úřadu, zaznamenáváme ohlášení živností podnikatelů z Chomutovska, Prahy, ale i z Brna. Na základě této novely bylo provedeno mnoho ručních transformací živností, protože některé změny svůj název nebo se sloučilo více živností nebo naopak jedna živnost se rozdělila na vícero živností. Byl také zaveden institut jedné volné živnosti „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, pod kterou může podnikatel provozovat až 80 oborů, se kterými si může dle vlastního uvážení manipulovat bez poplatků. V souvislosti s placením správních poplatků Obecní živnostenský úřad Žatec od února 2008 nabízí možnost zaplacení správního poplatku prostřednictvím platebního terminálu, umístěného přímo v prostorách kanceláře obecního živnostenského úřadu. Někteří podnikatelé této možnosti rádi využívají, což dokládá i zpracovaná tabulka č. 1.

Tabulka 1: SP hrazené přes terminál

období	1.2.- 31.12.2008	2009	2010	2011	2011	2012
částka celkem v Kč	73 421,-	63 880,-	59 150,-	68 800,-	68 840,-	71 560,-

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

3.3.1 Jednotný registrační formulář

V souvislosti se snižováním administrativní zátěže podnikatelů mají obecní živnostenské úřady od 1. 7. 2008 k dispozici elektronický formulář Jednotného registračního formuláře (JRF), který vede ke zjednodušení jejich styku s živnostenskými úřady. Pracovník úřadu ve spolupráci s podnikatelem vytvoří podání na počítači a vytiskne je ve formě JRF, podnikatel údaje v podání zkontroluje a vlastnoručně podepíše a tím odpadá pro někoho stresující situace z vyplňování formulářů. Obecní živnostenský úřad Žatec tento formulář využívá od samého počátku a při vyhodnocování tohoto elektronického podávání Ministerstvem průmyslu a obchodu se objevil v první desítku ze všech 205 obecních živnostenských úřadů.

V příloze této práce³⁶ autorka zpracovala statistický přehled podání prostřednictvím JRF z jednotlivých čísel poskytnutých Ministerstvem průmyslu a obchodu. Jedná se o období od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2011. Při shlednutí statistického přehledu je zřejmé, že od samého počátku jeho využívání ulehčuje práci Obecním živnostenským úřadům v Litoměřicích, Roudnici, Žatci. Ostatní úřady se postupně zapojovaly, až k samému jeho využití. Obecní živnostenský úřad v Žatci od února 2009, vyjma tří měsíců (leden duben 2009, srpen 2010), drží své zpracování podání ohlášení podnikatelů nad 90% z celkových podání.

V červenci 2010 dokonce dosáhl 100%, tzn., že veškerá podání ohlášení či změn byla zpracována prostřednictvím JRF. Díky formuláři JRF se práce na našem úřadu zrychlila a zkvalitnila, jelikož odpadá ruční vyplňování formuláře a data z něj se načtou přímo do programu IS RŽP, čímž se jeho zpracování zrychlí. Podnikatel si při ohlašovacích živnostech v jeden den ohlásí živnost a současně si vyzvedne výpis prokazující jeho oprávnění k provozování živnosti. U koncesovaných živností se postup při zřízení koncese prodlouží, jelikož se obracíme na různé dotčené orgány se žádostí o stanovisko a čekáme na jejich vyjádření. Celý proces podléhá správnímu řádu, kde je třeba dodržet postup řízení a současně dodržet různé lhůty dané živnostenským zákonem. Tyto lhůty díky využívání systému datových schránek nebyly nikdy překročeny, naopak mohou říci, že případná stanoviska od dalších orgánů státní správy obdržíme během jednoho týdne od jeho vyžádání.

³⁶ Viz v příloze zdrojová data a spojnicové grafy

3.3.2 Czech POINT

Systémem **Czech POINT** Obecní živnostenský úřad v Žatci dne 12.12.2007 rozšířil svou nabídku služeb určených podnikatelům, který umožňuje získání výpisů z centrálních registrů. Podnikatel tak v jedné kanceláři, označené logem projektu, může ohlásit živnost a současně může získat výpis z trestního rejstříku, obchodního rejstříku, živnostenského rejstříku či výpis z katastru nemovitostí. A to vše bez složitého ručního vyplňování kolonek v žádosti – to vše zajistí úřednice obecního živnostenského úřadu. Na Obecním živnostenském úřadu v Žatci jsou nejvíce využívány registry – rejstřík trestů a obchodní rejstřík. Rejstříky trestů jsou využívány pouze pro osobní potřebu podnikatele, protože od 01. 11. 2008 jsou živnostenské úřady napojeny přes IS RŽP na Rejstřík trestů ČR. Rejstřík trestů podnikatele získáme elektronickou cestou, kdy podnikatel již tento dokument při žádosti nemusí předkládat. Tuto změnu podnikatelé s radostí přivítali.

4 Restrukturalizace obecních živnostenských úřadů

4.1 Opodstatněnost obecních živnostenských úřadů

Živnostenská agenda neznamena jen pouhé registrování podnikatelů. Nejdůležitější právní předpis o živnostenském podnikání č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon byl již od svého zrodu více jak 150 - krát změněn přímými či nepřímými novelami. Jen pouhá orientace v tom, co je v danou chvíli platné či neplatné, je někdy oříšek i pro pracovníky živnostenských úřadů. Pokud přidáme různorodost či nejasnost výkladu některých ustanovení a mnoho předpisů souvisejících máme labyrint. V této chvíli má úředník obecního živnostenského úřadu nezastupitelnou úlohu. Úředníci obecních živnostenských úřadů musejí být ve střehu, aby byli schopni podnikatelům poradit jak zřídit a následně realizovat živnost, aniž by byla provozována v rozporu se zákonem. Musejí zodpovědně odpovídat na podnikatelské dotazy. Tito pracovníci procházejí profesionálním školením, obce vkládají nemalé finanční prostředky na jejich vzdělávání, které v případě restrukturalizace jim nikdo nenahradí. Obecní živnostenské úřady vedle registrací podnikatelů, kdy ve snaze vyjít vstříc podnikatelům a současně dodržet literu zákona se úředníci pohybují na hranici zákonnosti, za pomoci různých metodických pokynů, stanovisek a výkladů, vykonávají rozsáhlou poradenskou činnost. Poradenská a preventivní činnost obecních živnostenských úřadů se také uplatňuje i při výkonu kontrolní činnosti, kdy je nezbytné znát nejen živnostenský zákon, ale také speciální normy zavazující podnikatele v konkrétních profesích. Pracovníci obecních živnostenských úřadů dobře znají jak problémy konkrétních podnikatelských subjektů, tak problémy svých správních obvodů obecně.

Již začátkem roku 2005 chtěl místopředseda pro ekonomiku Grossovy vlády Ing. Martin Jahn zrušit obecní živnostenské úřady. Měl vizi vytvoření jednoho „super úřadu“ pro podnikatele, kdy by měl podnikatel pod jednou střešou veškeré informace a služby potřebné k podnikatelské činnosti. Kompetenci obecních živnostenských úřadů chtěl převést na finanční úřady a Českou obchodní inspekci. Registrování podnikatelů na finančních úřadech mělo být od roku 2006 nebo 2007. Z pohledu podnikatelů jsou veřejnými institucemi, týkající se podnikatelské činnosti živnostenské úřady, finanční úřady, zdravotní pojišťovny a správy sociálního zabezpečení. „Super úřad“ by musel pokrýt veškerou činnost, kterou vykonávají vyjmenované instituce. Snaha zjednodušit vstup do podnikání je zcela

pochopitelná. Nelze ji však omezit na pouhou prostou registraci. Podnikatel chce nejspíše začít podnikat, ale v oblastech odborných je třeba přeci jenom ohlídat, zda podnikatel na svou činnost má potřebné odborné znalosti, třebaže prostřednictvím odpovědného zástupce. Vždyť spotřebitel také požaduje za své peníze od podnikatele kvalitní a profesní službu, která nepoškodí jeho majetek, ba co více, neohrozí ho na zdraví či dokonce životě. Správné bylo rozhodnutí tehdejší vlády, že se živnostenské úřady rušit nebudou, jelikož odstraněním jednoho článku z řetězu úřadů samo o sobě podnikatelské prostředí nespasí. Naopak se pokračovalo na programovém prohlášení vlády České republiky, které bylo schváleno usnesením č. 1006 dne 20. 10. 2004 jako projekt Zjednodušení administrativních postupů při zahájení a v průběhu podnikání (ZAP). Tento projekt zjednodušil vstup do podnikání a usnadnil podnikatelům další kroky, související s plněním administrativních povinností v průběhu jejich podnikatelské činnosti. V rámci realizace první etapy projektu ZAP byla vytvořena celorepubliková síť Centrálních registračních míst pro podnikatele v rámci právě stávajících obecních živnostenských úřadů (CRM). Provoz CRM byl zahájen v průběhu roku 2005. Byl to obrat o 360 stupňů. V jednom roce se hovořilo o zrušení živnostenských úřadů a současně jim byla přidělena klíčová role. Na obecních živnostenských úřadech bylo vybudováno nezbytné materiálně-technické zázemí, což obsahovalo nemalé finanční náklady, ale také sebevzdělání úředníků, aby mohl jak začínající, tak i stávající podnikatel s informacemi od pracovníků CRM získat patřičný přehled, týkající se jeho oznamovacích povinností vůči dalším institucím, a to na finanční úřad, správu sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovnu a úřady práce. Druhou etapou projektu ZAP bylo zapracování příslušných legislativních změn, na základě kterých byla umožněna praktická realizace projektu. V tomto směru byla právně zakotvena kompetence CRM a nastavena vzájemná komunikace jednotlivých dotčených orgánů veřejné správy. Novelizace stávajících právních předpisů a vytvoření jednotného registračního formuláře JRF umožnilo podnikateli provedení několika úkonů na jednom úřadě, a to právě prostřednictvím formuláře CRM. V praxi to znamená, že kromě vlastního ohlášení živnosti či žádosti o koncesi podnikatel provede daňovou registraci, oznámení vůči příslušným orgánům České správy sociálního zabezpečení, oznámení vůči úřadům práce a oznámení vůči příslušné zdravotní pojišťovně. Pro funkci CRM bylo nezbytné, aby každý obecní živnostenský úřad začal velice úzce spolupracovat s místními finančním úřadem, úřadem práce, zdravotní pojišťovnou a Českou správou sociálního zabezpečení. Spolupráce mezi úřady je velice nezbytná, z toho důvodu, aby systém

fungoval tak jak je nastavený. Strany musejí pracovat velice aktivně a zodpovědně. Na jedné straně úředník obecního živnostenského úřadu, který zpracovává data přes jednotný registrační formulář a na druhé straně pracovník finančního úřadu, úřadu práce, zdravotní pojišťovny nebo České správy sociálního zabezpečení. Z praxe lze uvést, že je velice nemilé, když podnikateli obecní živnostenský úřad sdělí, že ohlášením splnil i ohlašovací povinnost vůči uvedeným orgánům a posléze obdrží výhružný dopis např. od okresní správy sociálního zabezpečení, že svou ohlašovací povinnost nesplnil. A to jen proto, že se například úřednice nepodívala řádně do své databáze a nestáhla si aktuální soubor. Naštěstí takovou situaci ihned na našem úřadě řešíme telefonátem na dotyčnou pracovníci a sdělíme jí číslo dávky, která požadovaná data obsahuje a požádáme ji například o zaregistrování podnikatele. Tento krok je pro podnikatele rozhodně směrem vpřed.

Jednoznačně směrem vpřed je také výhodné propojení externích vazeb Informačního systému rejstříku živnostenského podnikání, které vychází z platné legislativy týkající se správy živnostenského podnikání, práv a povinností živnostenských úřadů. Tyto vazby jsou na:

- obchodní rejstřík (jednotlivá usnesení se načtou podnikateli automaticky)
- územně identifikační registr UIR-ADR (ode dne 30. 06. 2011 RUIAN)
- ČSÚ (registr ekonomických subjektů a systém přidělování IČ³⁷)
- Centrální registr fyzických osob Ministerstva vnitra
- Registr trestního rejstříku
- ostatní agenda, která je řešena přes standardizované hromadné předávání dat

Z hlediska technické realizace je implementace externích vazeb zabezpečena automatizovaným přenosem dat nebo zpracováním vstupních a výstupních dat.

³⁷ IČ – je v České republice unikátní osmimístné identifikační číslo právnické osoby, podnikající fyzické osoby nebo organizační složky státu (starší čísla s méně číslicemi jsou odpědu doplněna nulami). Český statistický úřad je jako hlavní autorita v oblasti statistické evidence ekonomických subjektů a používá na základě vnitřní normy zkratku IČO, ale protože zákon žádnou oficiální zkratku do roku 2010 nestanovoval, prosadila se v jiných úřadech zkratka IČ. Od 1. července 2010 je oficiální zkratkou dle zákona o základních registrech IČO.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Identifika%C4%8Dn%C3%AD_%C4%8D%C3%ADslo_osoby

V souvislosti s elektronizací nelze nezmínit systém Czech POINT, o kterém bylo již výše uvedeno, že je také velice nápomocný a jeho službu nabízíme podnikatelským subjektům. Na druhé straně bylo plánováno i ohlášení živnosti přes tento systém a to tak, že obsluha Czech POINTu bude vyplňovat JRF, který následně s potřebnými doklady odešle na obecní živnostenský úřad, který si podnikatel určí. To bylo v roce 2008, kdy pracovníci obecních živnostenských úřadů měli také obavy, aby jejich práci nepřevzaly Czech POINTy. Naštěstí se tyto obavy ukázaly být zbytečné, jelikož ohlášení přes tento systém se neosvědčil. Podnikatel je nucen své podání na kontaktním podacím místě činit především v listinné podobě. V případě, že by chtěl učinit své podání elektronicky, musí nejdříve sám na svém PC vyplnit JRF na webových stránkách Hospodářské komory a odeslat formulář na server HK a po jeho odeslání obdrží z HK Registrační tiket. Toto číslo nahlásí na Czech POINT, kontaktní místo pak provede kontrolu totožnosti, zadá číslo z registračního tiketu, tím se mu otevře vyplněný JRF z úložiště na serveru HK, vytiskne ho, dá k podpisu, vybere správné poplatky a odešle do RŽP. Papírová forma se odesílá na obecní živnostenský úřad určený podnikatelem. Jelikož obsluha Czech POINTu ve formuláři kontroluje pouze jméno a rodné číslo, může ho zaslat ne obecní živnostenský úřad, ať je jinde napsáno cokoli, obsah formuláře obsluha nezkontroluje. Což je pochopitelné, protože není obeznámena s patřičnými právními předpisy, ta odpovědnost za podání je na straně podnikatele. Z praxe je zřejmé, že kolikrát podnikatel má problém identifikovat i svou plánovanou podnikatelskou činnost, pak takové podání zaslané z Czech POINTu práci spíše ztíží. Na obecních živnostenských úřadech pracovníci s podnikatelem JRF přímo elektronicky vyplňují. Nedokonalost systému ohlášení živnosti přes Czech POINT lze ukázat například na konkrétním příkladu z Obecního živnostenského úřadu v Lounech, kdy obdrželi jedno podání. Toto podání neobsahovalo potřebný dokument dokládající odbornou způsobilost. Úřad musel podnikatele vyzvat k jeho doložení, čímž se vydání živnostenského oprávnění protáhlo. Od počátku této možnosti – podání ohlášení živnosti přes Czech POINT jsme na Obecním živnostenském úřadu v Žatci neobdrželi žádné takové podání. V současné době stále tuto možnost ohlášení právní předpisy nabízejí, ale podnikatelé ji nevyužívají. Nelze říci, že zcela, ale to procento v porovnání s ohlášením na obecních živnostenských úřadech je zanedbatelné.

V dnešní době podnikatel může učinit své ohlášení živnosti třemi způsoby:

⇒ na kterémkoliv *obecním živnostenském úřadě* v České republice

⇒ prostřednictvím kanceláře *Czech POINT*

⇒ *elektronicky* (pokud podnikatel vlastní elektronický podpis)

Nejvíce využívají ohlášení živnosti na obecních živnostenských úřadech. Dále v textu autorka uvádí i počet podání elektronickou cestou od roku 2008. I přes neúspěšné využívání ohlášení živností přes Czech POINT si Ministerstvo průmyslu a obchodu společně s Ministerstvem financí slibuje v rámci restrukturalizace rozšířit kontaktní místa Czech POINTu, aby je podnikatelé mohli využívat. Pak podnikatelé v případě nedostatků budou nuceni cestovat do okresních měst, čímž stát oddálí státní správu občanům. Pokud budou úřady vzdáleny a současně přetíženy, ušetří možná stát, ale náklady se přenesou na živnostníky, kteří v současné době dostávají poradenský servis a služby spojené s přihlášením na ostatní úřady. Navíc si podnikatelé v současné době mohou vybrat, jaký obecní úřad navštíví. Nutností tedy je, aby pracovníci vystupovali profesionálně, vytvářeli příjemné prostředí a hlavně poskytovali kvalitní a rychlé služby, včetně odborného poradenství.

Samospráva dnes provádí veškeré činnosti směřující k zabezpečení obecních živnostenských úřadů, po stránce personální práce, materiálního a technického zabezpečení, logistických a IT služeb. Vzhledem ke skutečnosti, že příspěvek na přenesený výkon státní správy nepokrývá náklady, jsou tyto náklady hrazeny z rozpočtu obce, byla na většině obcí již optimalizace provedena. Například na Městském úřadě v Žatci jsme snížili počet pracovníků z pěti na čtyři.

4.2 Hlavní důvody restrukturalizace

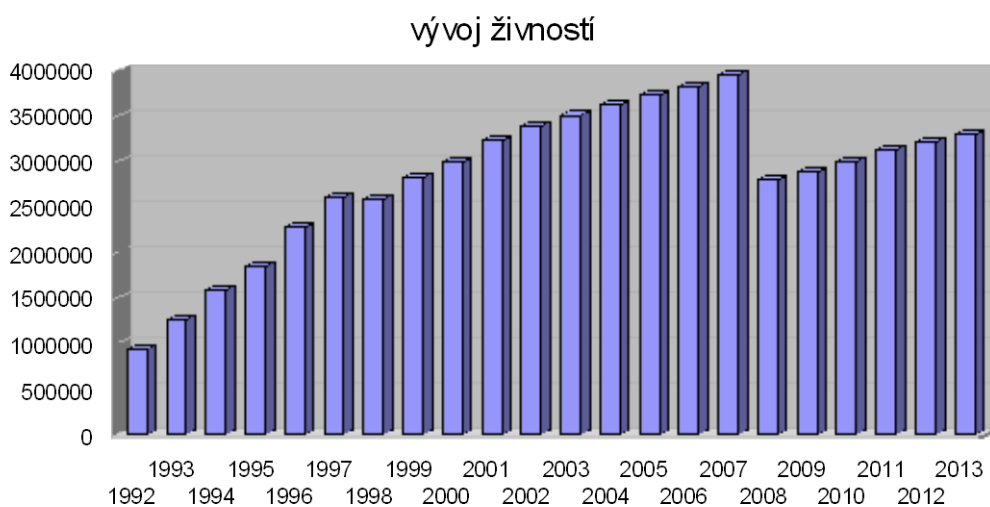
Prvotní informace o restrukturalizaci byla postavena na tom, že velký boom a nárůst živností již přešel a má tendenci spíše klesající. Toto tvrzení lze vyvrátit statistickým přehledem, který je umístěn na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu³⁸. V příloze této práce uvádím celý přehled, nyní pouze shrnu základní údaje v následující tabulce:

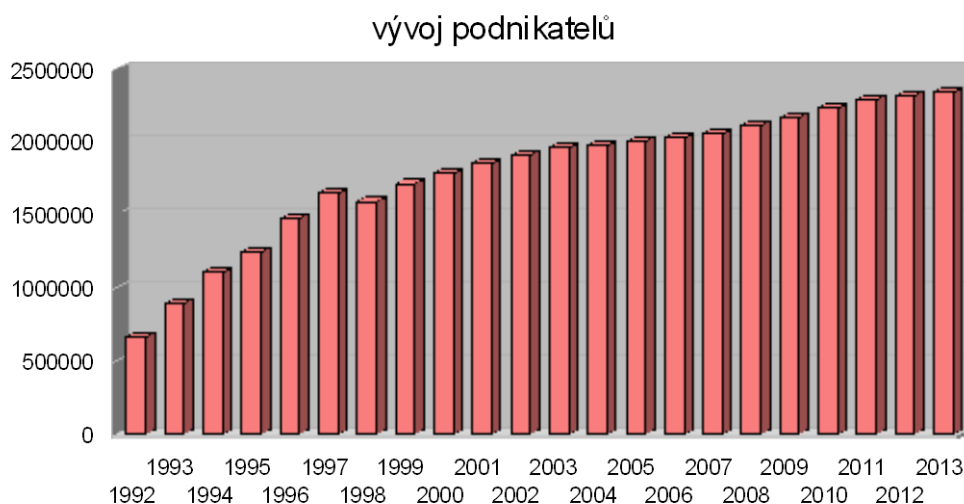
³⁸ <http://www.rzp.cz/statistiky.html>

Tabulka 2: Statistický přehled živností a podnikatelů

za období vždy k 31.12.	počet platných živností celkem	počet podnikatelů celkem
1992	940 334	656 123
1993	1 263 758	889 587
1994	1 595 077	1 113 920
1995	1 859 192	1 243 637
1996	2 294 052	1 470 845
1997	2 611 442	1 648 872
1998	2 592 239	1 590 810
1999	2 837 831	1 713 134
2000	3 001 820	1 783 203
2001	3 251 556	1 861 705
2002	3 402 149	1 908 306
2003	3 517 655	1 962 868
2004	3 637 442	1 983 285
2005	3 750 559	2 005 882
2006	3 837 725	2 030 759
2007	3 961 070	2 054 325
2008	2 815 400	2 112 424
2009	2 898 826	2 173 615
2010	3 009 443	2 233 474
2011	3 146 013	2 293 241
2012	3 225 372	2 318 690
2013	3 321 289	2 344 841

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2014

Jak vidíme z uvedených čísel i grafů má nárůst podnikatelů spíše rostoucí nikoli klesající charakter. Pouze u živností v roce 2008 vidíme rapidní snížení živností. Je zřejmé, že je to způsobeno ale novou legislativou, kterou se změnil zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. Tato legislativa byla schválena pod č. **130/2008** Sb., s účinností od dne 1. 7. 2008. Jedná se o rozsáhlou novelu zjednodušující podnikatelskou činnost při zahájení i v průběhu podnikání, která mimo jiné všechny předměty podnikání ohlašovacích volných živností změnila v obory jedné ohlašovací volné živnosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“.

Výše uvedená novela také tradičně přesouvala jiné vázané živnosti do řemeslných živností nebo z koncesovaných do vázaných živností. Což lze vidět v podrobnější statistice uvedené v příloze této práce.

Další důvod pro restrukturalizaci byl, že podnikatelé na obecní živnostenské úřady chodí jen zřídka a vyřizují vše elektronicky. Díky centrálnímu systému IS RŽP lze mapovat podání ohlášení či změn elektronickou cestou. Nejedná se o podání, které podnikatel učiní prostřednictvím JRF na úřadě – tento formulář vyplňuje úřednice obecního živnostenského úřadů dle pokynů podnikatele. Jedná se o elektronické podání učiněné ze svého bydliště, místa podnikání či sídla firmy. V Ústeckém kraji činí těchto podání k 31. 12. 2011 od roku 2008 celkem 55! V tabulce č. 3 jsem rozepsala jednotlivá podání.

Tabulka 3: Počet elektronických podání

Obecní živnostenský úřad	Počet
Bílina	0
Děčín	5
Chomutov	11
Kadaň	3
Litoměřice	6
Litvínov	1
Louny	2
Lovosice	6
Most	3
Podbořany	1
Roudnice nad Labem	4
Rumburk	0
Teplice	4
Ústí nad Labem	3
Varnsdorf	1
Žatec	5
Celkem	55

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2013

Návrh na restrukturalizaci vede ke snížení počtu živnostenských úřadů z 227 na 14 a ke snížení počtu pracovníků těchto úřadů o 35%, což představuje úsporu finančních prostředků cca 230 mil. Kč ročně. Z prezentace předkládané pracovníky Ministerstva průmyslu a obchodu, sekce podnikání, oboru živností na 7. zasedání podnikatelské rady³⁹ se dozvíme, že celkový počet pracovníků vykonávající živnostenskou agendu je 2025, z toho

- 18 pracovníků na Ministerstvu průmyslu a obchodu
- 112 pracovníků na krajských živnostenských úřadech
- 1895 pracovníků na obecních živnostenských úřadech.

Není jisté, zda jde opravdu o snížení finančních prostředků, protože návrh už nepočítá s finančními prostředky na provoz a zajištění výkonu státní správy na úseku živnostenského podnikání minimálně na takové úrovni, na které je nyní. Počítá s nutnými vstupními výdaji cca 255 mil. Kč na vybavení úřadů, ale opět nepočítá s prostory, které budou nutné pro umístění živnostenských úřadů. Tyto prostory budou muset být pronajaty či zakoupeny.

Navrhovaná koncepce plánuje zabezpečit živnostenskou agendu finančními prostředky:

³⁹ viz <http://www.mpo.cz/dokument85149.html>

- posílané obcím ve výši 763 milionů, které ponechá státu
- příjmy za správní poplatky ve výši 155,5 milionů
- příjmy z pokut a správních řízení ve výši 25,5 milionů

Součtem těchto tří částek dostáváme sumu 944 milionů. Od této částky musíme odečíst plánované úspory ve výši 232 milionů, výsledná částka je 712 milionů. Také bychom měli vzít v úvahu, že pro rok 2011 byl obcím III. stupně v rámci úspor snížen příspěvek na státní správu o 134 mil. tedy o 17,6%. Odečtením této částky se dostáváme k číslu 578 milionů. Předpokladem navrhované koncepce je živnostenskou agendu zajistit s 1316 zaměstnanci, vydělením výsledné částky ve výši 578 milionů tímto počtem zaměstnanců dostáváme 439 209 Kč na jednoho zaměstnance/rok. Odečteme-li ještě výdaje na odvod sociálního a zdravotního pojištění je výsledkem hrubá mzda pro jednoho zaměstnavatele ve výši 24 157,- Kč za měsíc. To, zda tato částka je postačující pro pracovníka okresního či krajského úřadu rozebírat nebudu, ale kde jsou prostředky na provoz úřadu? Co energie, nájmy či pronájmy prostor, náklady na počítače – tiskárny – provoz služebního automobilu? V dnešní době je zřejmé, že ve státní pokladně finanční prostředky opravdu scházejí, ale tímto razantním krokem by ve svém výsledku žádné úspory nevznikly.

4.3 SWOT analýza – restrukturalizace živnostenských úřadů

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoření sourodých územních obvodů jak do počtu podnikatelů tak i kontrolní činnosti ➤ sjednocení výkonu státní správy z pohledu metodického, řídicího a kontrolního ➤ větší objektivita kontrol bez závislosti na lokálních vazbách ➤ stát nebude přispívat finanční prostředky obcím na některé činnosti, které pro ně zajišťují ➤ úspora finančních prostředků ➤ eliminace regionálních vlivů na výkon státní správy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nekoncepční zásah do současného funkčního modelu ➤ argumentace, že podnikatelé nenavštěvují obecní živnostenské úřady a vyřizují své požadavky elektronicky z domova ➤ nová legislativa či její změna ➤ oddálení státní správy občanům ➤ nutné vstupní výdaje na vybavení úřadů ➤ návrh neřeší problém odstupného pro případné nadbytečné pracovníky obcí ➤ návrh neřeší případné kompenzace za vyškolené pracovníky, obcím, kteří přejdou pod stát ➤ nejsou zaznamenány ze strany podnikatelů žádné stížnosti na výkon státní správy – obecní živnostenské úřady, ba naopak jsou kladné ohlasy na poskytované kvalitní a rychlé služby bez front
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> ➤ možnost ovlivňovat počet úředníků, což nyní je v kompetenci obcí ➤ příležitost pro podnikatelské subjekty, které by zajišťovali kontakt mezi podnikatelem a úřadem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přenesení odvolacího a přezkumného řízení na centrální úroveň lze považovat za prokorupční opatření ➤ zhoršená dostupnost služeb pro veřejnost a podnikatelské subjekty ➤ zvýšené náklady pro podnikatelské subjekty ➤ omezení poradenských služeb pro zájemce o podnikání ➤ zvýšení nezaměstnanosti ➤ přetíženost úředníků a důsledkem toho zhoršení kvality poradenských služeb

Ve SWOT analýze se autorka snažila shrnout a zdůraznit základní situace, které by mohla přinést restrukturalizace.

4.4 Průzkum mezi podnikateli

V souvislosti s restrukturalizací autorka provedla malý průzkum mezi podnikateli, kteří navštěvují Obecní živnostenský úřad v Žatci. Podnikatelé v období letních prázdnin 2013 byli požádáni o zodpovězení a vyplnění níže uvedeného dotazníku. Dotazník je doložen v příloze A. Otázky v dotazníku byly sestavované tak, aby podnikatelé mohli otázky zodpovědět rychle a pouze zaškrtnutím. Otázky byly použity uzavřené, pouze v otázce č. 4 byla použita otázka otevřená. Dotazníkové akce se zúčastnilo 49 podnikatelů z 65 dotázaných.

Cílem tohoto průzkumu bylo potvrdit či vyvrátit tvrzení, že podnikatelé raději spolupracují s obecním živnostenským úřadem osobně nikoliv před PC, a dále využitelnost zřízení „místnosti“ na úřadě, která by byla k dispozici pro podnikatele.

Na základě souhrnného zpracování vzešlo, že podnikatelé převážně komunikují s obecním živnostenským úřadem osobně, a to i podnikatelé podnikající více jak 10 let, kteří by měli mít již vytvořené i počítačové zázemí. Pouze 2% uvedlo, že preferují komunikaci elektronickou. Komunikaci přes datovou schránku s živnostenským úřadem neupřednostňuje žádný z dotázaných podnikatelů. Opačnou komunikaci vycházející z obecního živnostenského úřadu podnikatelé upřednostňují SMS zprávou 68%, 24% podnikatelů volí elektronickou cestu a 8% podnikatelů požadují pozvánky či informace zasílat poštou.

Znalost legislativních předpisů není u podnikatelů asi prioritou, i když by mělo být, ale chápu, že vyznat se v několika změnách živnostenského zákona není jednoduché. 62% z celkově dotázaných uvedlo, že si nejsou v této oblasti jisti, 21% si jsou jisti a 17% z dotázaných podnikatelů jsou obeznámeni s legislativními předpisy, týkající se podnikatelské činnosti. Zajímavé je, že znalost legislativních předpisů uvádějí podnikatelé provozující živnostenskou činnost do jednoho roku a nad jeden rok.

Většina dotázaných podnikatelů 73% směřuje své dotazy na obecní živnostenský úřad, ale jsou i tací 12% dotázaných podnikatelů, kteří své dotazy směřují na svého účetního poradce. Jeden podnikatel dokonce uvedl, že se táže manželky, která poté odpověď zjišťuje. Jak, to již nevedl. 8% podnikatelů uvedlo, že se s dotazy obracejí na finanční úřad. 6% podnikatelů si informace vyhledává na internetu.

V dotazníku byli podnikatelé dále tázáni, zda jsou ochotni si připlatit za komfortnější služby, čímž bylo myšleno rychlé, kvalitní a odborné služby. 8% si je ochotno připlatit do výše 100,- Kč, 56% podnikatelů je ochotno připlatit do výše 50,- Kč a 36% podnikatelů není nakloněno ke zvyšování správních poplatků. Tady lze říci, že se kolikrát podnikatelé diví, že nemusí hradit žádné správní poplatky například za zrušení či přerušení živnosti.

Ze zmiňovaného dotazníku vzešly následující závěry: na požadovaný dokument je ochotno posečkat 86% dotázaných podnikatelů do 10 minut, 11% dokonce do 20 minut a pouze 3% nejsou ochotni čekat a raději si přijdou dokument vyzvednout další den. Dále se nám potvrdilo, že zřízení čekárny pro podnikatele na úřadě byl dobrý nápad a z praxe lze potvrdit její využití. Podnikatelé tuto „místnost“ přivítali s nadšením.

Podnikatelé, kteří jsou ochotni si posečkat na požadovaný dokument, tj. drtivá většina podnikatelů, uvedlo, že během čekání využívají z 61% internet, z 36% denní tisk a pouze 3% si vyřizují své osobní či pracovní záležitosti. Zajímavé je, že internet spíše využívají podnikatelé provozující svou podnikatelskou činnost opět do jednoho roku a nad jeden rok. Internet je opravdu mezi podnikateli oblíben. Měli jsme i podnikatele, který si převzal požadovaný dokument a neměl se k odchodu. Až kolegyně ho musela požádat, zda by k počítači umožnil přístup i jinému podnikateli.

Dotazník měl být i využit ke zlepšení poskytovaných služeb našim obecním živnostenským úřadem. Doufali jsme, že nám podnikatelé dají tip na konkrétní zlepšení, konkrétní nápad. Bohužel se tak nestalo. Pouze jeden podnikatel uvedl, že není spokojen, ale návrh na zlepšení nepodal. 94% podnikatelů je spokojeno s poskytovanými službami a 5% je spokojeno částečně.

Pozoruhodné je také to, že i když jsou podnikatelé s dnešním stavem spokojeni, přece jenom jsou ochotni připlatit si za větší komfort.

5 Stanovení počtu zaměstnanců Obecních živnostenských úřadů Ústeckého kraje

Jelikož jsou obecní živnostenské úřady více automatizovány (propojení některých rejstříků), měl by se opravdu upřít pohled na objektivní stanovení počtu úředníků. Jedná se o jediné odůvodnění, které vychází z logického důsledku využívání hlavně počítačové techniky. Neměl by být proveden tak radikální krok jako je zrušení obecních živnostenských úřadů a převedení kontrolní činnosti na krajské živnostenské úřady. Tím by se živnostenské úřady jako takové vzdálily podnikatelům do krajských či okresních měst. O práci by přišlo 709 kvalifikovaných pracovníků specialistů, mnohdy s mnohaletou praxí. Což v rámci veškerých přímých i nepřímých novel či změn živnostenského zákona, kterých můžeme napočítat přes stovku, je *nedocenitelné*. Myslím, že číslo 709 pracovníků je velice mnoho.

Nelze se ztotožnit s názorem Ministerstva průmyslu a obchodu uvedeným v prezentaci na 7. zasedání podnikatelské rady⁴⁰, že komplexní výkon živnostenské správy zajistí minimálně 5 pracovníků:

- 2 pracovníci na registraci
- 3 pracovníci na kontrolu a správní řízení.

Jak již bylo dříve uvedeno náš úřad se roce 2011 „zeštíhlil“ z pěti zaměstnanců na čtyři pracovníky obecního živnostenského úřadu. Veškeré agendy (správní, kontrolní, registrační) máme zajištěné. Také jsou období (např. v době čerpání dovolených), kdy je činnost opravdu velmi náročná, ale pokud byly pracovnice nuceny pracovat v zástupu a s tím společně zajišťovat i svou agendu byla v tyto dny omezena kontrolní činnost. Jednalo se v řádu jen o několik dní, to znamená, že kontrolní činnost nebyla zastavena jen omezena. Samozřejmě i v době omezení kontrolní činnosti byly pracovnice obecního živnostenského úřadu schopné okamžitě zkontrolovat pochybnou podnikatelskou činnost, např. stánkový prodej, na základě oznámení či stížnosti spotřebitelů.

⁴⁰ 7. zasedání podnikatelské rady, 15. 03. 2011 [online elektronický dokument] Dostupné na [www: < http://www.mpo.cz/dokument85149.html >](http://www.mpo.cz/dokument85149.html)

5.1 Obecní živnostenské úřady Ústeckého kraje

V Ústeckém kraji je celkem 16 obecních živnostenských úřadů, na každém jsou zaměstnanci + jejich vedoucí pracovník.

Obrázek č. 1: Obecní živnostenské úřady Ústeckého kraje

Zdroj: Vlastní zpracování

V rozboru určení optimálního počtu pracovníků obecních živnostenských úřadů, který je doložen v tabulce č. 5 je uváděn celkový počet zaměstnanců i s vedoucím pracovníkem dohromady. Základní údaje, z kterých autorka vycházela, jsou celkové založené podněty v Informačním rejstříku registru živnostenského podnikání. Je samozřejmé, že obecní živnostenské úřady vykonávají také hlavně poradenskou činnost, která není nikde v žádné statistice zahrnuta. Tyto dotazy zodpovídají všechny úřady. Zajímavý průzkum této poradenské činnosti zpracovali kolegové z jiných obecních živnostenských úřadů, z kterého vzešlo, že na jedno evidované podání připadá 1,54 kontaktování živnostenského úřadu buďto

osobně, elektronicky či telefonicky. V níže uvedené tabulce je uveden počet založených podniků za období od 1. 1. 2011 do 30. 6. 2011. Pro zajímavost mimo aktuálního počtu zaměstnanců a ideálního počtu zaměstnanců jsou uvedeny i data týkající se celkového počtu živností a podnikatelů náležící každému obecnímu živnostenskému úřadu jednotlivě. Tento počet jak podnikatelů, tak živností je brán k 30. 6. 2011.

Tabulka 4: Počet živností a počet podnikatelů Ústeckého kraje

Obecní živnostenský úřad	Počet podnikatelů	Počet živností
Bílina	2788	3746
Děčín	16144	21887
Chomutov	13548	18946
Kadaň	6581	9133
Litoměřice	11184	15868
Litvínov	6640	9053
Louny	7521	10444
Lovosice	4703	6654
Most	12532	17460
Podbořany	2212	2936
Roudnice nad Labem	6333	8883
Rumburk	5728	7796
Teplice	19818	36806
Ústí nad Labem	23824	33193
Varnsdorf	3186	4506
Žatec	4293	5900
celkem	147035	203211

Zdroj: vlastní zpracování na základě statistických přehledů MPO, 2013

Tabulka 5: Počet zaměstnanců Obecních živnostenských úřadů Ústeckého kraje

Obecní živnostenský úřad	Počet zaměstnanců	Počet podniků	Podněty na jednoho zam. (P/Z)	Ideální počet zam.	P/Z
Bílina	4	569	142	2,5	228
Děčín	10	2974	297	13	229
Chomutov	15	2488	166	11	226
Kadaň	6	1198	200	5,5	218
Litoměřice	8	1643	205	7,5	219
Litvínov	6	1130	188	5	227
Louny	5	1400	280	6	233
Lovosice	5	606	121	3	202
Most	15	2358	157	11	214
Podbořany	3	527	176	2,5	211
Roudnice nad Labem	5	802	160	3,5	229
Rumburk	5	1038	208	5	208
Teplice	8	3219	402	15	215
Ústí nad Labem	16	4381	274	20	219
Varnsdorf	5	535	107	2,5	214
Žatec	4	869	217	4	217

Zdroj: vlastní zpracování na základě statistických přehledů MPO, 2013

úřady s nezměněným počtem zaměstnanců
úřady se sníženým počtem zaměstnanců
úřady se zvýšeným počtem zaměstnanců

Nejdříve byly z aktualizovaných kontaktů Obecních živnostenských úřadů Ústeckého kraje zjištěny počty zaměstnanců u jednotlivých úřadů. Ze souhrnných statistik byla zdůrazněna pouze práce, statisticky vykazatelná. Jak je již dříve uvedeno, u obecního živnostenského úřadu nelze pouze zakládat podniky, ale jde především hlavně o poradenskou či konzultační činnost, která se však nikde neobjeví, nikde nevykazuje. Zrovna tak je to například u šetření v terénu - nikde v systému se neobjeví vyzývání podnikatelů k určitým úkonům či zpravování kartotéky. Autorka nevycházela z čísel jako je počet podnikatelů či počet živností, ale vzala v potaz čísla dokazující práci konkrétních obecních živnostenských úřadů. V dnešní době, kdy podnikatelé si sami zvolí úřad, na které si své záležitosti vyřídí, je celkový počet živností či podnikatelů pouze údaj pro srovnání, ale ne údaj, ze kterého lze vycházet. Průměrný počet založených podniků na jednoho zaměstnance autorka získala aritmetickým průměrem z celkových podniků Ústeckého kraje.

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^k x_i}{\sum_{i=1}^k n_i} = \frac{25737}{120} = \underline{\underline{214,475}} \dots\dots\dots \text{počet podniků}$$

kde

–
 \bar{x} průměrný počet založených podniků na jednoho zaměstnance

$\sum x_i$ celkový počet založených podniků

$\sum n_i$ celkový počet zaměstnanců

Z tohoto průměru se autorka dopracovala k výsledku – 214 (zaokrouhleno na celá čísla) podniků na jednoho zaměstnance, což je střed. Je neuvěřitelné, že Obecní živnostenský úřad v Teplicích při 8 zaměstnancích založí za půl roku 3219 podniků. Výsledek z tohoto sumáře je překvapující. Uvedený rozbor podpořil stanovisko Ministerstva průmyslu a obchodu, že mezi obecními živnostenskými úřady jsou nesourodé územní obvody. Zaměstnanec jednoho úřadu zpracuje za půlroční činnost 89 podniků a jiný zaměstnanec jiného úřadu musí zpracovat 402 podniků. Což je opravdu veliký nepoměr. V prvním případě je zaměstnanec nevytížen, ve druhém případě je zase přetížen, což vede k neefektivní činnosti obecního živnostenského úřadu a hlavně přetížení pracovníků. Na první pohled se může zdát, že u většiny úřadů se počet zaměstnanců snižuje. Což je pravda, ale také je pravda, že u větších úřadů se počet rapidně navyšuje. U dvou Obecních živnostenských úřadů Ústeckého kraje se na základě sumáře počet zaměstnanců nemění, u deseti úřadů se počet snižuje o 18 zaměstnanců a u čtyř úřadů by se naopak měl počet zaměstnanců zvýšit o 15.

V určení optimálního počtu pracovníků byly použity i zkrácené pracovní úvazky. Jedním z důvodů vyšší zaměstnanosti v Nizozemí nebo Německu je podpora zkrácených pracovních úvazků. Legislativní podpora zkrácených pracovních úvazků je přínosná pro zaměstnavatele i zaměstnance. Produktivita práce zaměstnanců pracujících na zkrácený úvazek je vysoká. Mnoho zaměstnanců ráda vyhledává tento typ pracovního úvazku, např. mladé maminky nebo tatínci, kteří chtějí skloubit kariéru a péči o děti, nebo občané v předdůchodovém věku.

Ze zmíněných důvodů by zkrácené pracovní úvazky byly přínosem i v České republice, kde se využívají pouze v malém počtu.

Celkový výsledek ze sumáře je takový, že by se počet zaměstnanců měl k zajištění efektivní státní správy v oblasti živnostenského podnikání v Ústeckém kraji snížit o tři zaměstnance. Pokud by byli stávající zaměstnanci rozděleni mezi obecní živnostenské úřady Ústeckého kraje dle výše uvedené tabulky, byl by zajištěn komplexní výkon státní správy. Je zřejmé, že v celém Ústeckém kraji se nejedná o rapidní snížení zaměstnanců, ale pokud by se provedla analýza ve všech krajích, bylo by snížení v počtu zaměstnanců znatelnější.

6 Závěr

Výše provedená analýza dokazuje, že současná právní úprava živnostenského zákona navazuje svou filosofií a zásadami úpravy na živnostenské právo, které platilo před rokem 1948. Živnostenský zákon se tak v mnohém podobá živnostenskému řádu, který platil před více jak sto lety. Velmi výraznou změnou jsou služby, které v dnešní době obecní živnostenský úřad nabízí a poskytuje podnikatelům

Jelikož jsou už nyní živnostenské úřady postaveny do pozice konkurentů, podnikatelé podání mohou učinit u kteréhokoli obecního živnostenského úřadu, snaží se podnikatelům nabízet stále více služeb pro jejich jednodušší vyřizování na úřadě. Obecní živnostenský úřad v Žatci vykonává výkon státní správy bez střetu zájmů se samosprávou. Nezúčastňuje se městských rad ani městského zastupitelstva. Dále není jisté, zda v případě kontroly podnikatele (kdy mu bude dán termín k doložení chybějících dokladů) bude pro žateckého podnikatele více dostupná cesta cca 65 km z Žatce do Ústí n/L, když nyní to má v místě provozovny. Také odůvodnění rušení obecních živnostenských úřadů z důvodu zefektivnění agendy a dosažení vyšší kvality služeb neseďí, samozřejmě se vždy dá něco zlepšovat a náš úřad se stále snaží o vylepšení nabízených služeb, ale v současné době si podnikatel, který nás navštíví, u ohlašovacích živností odnáší výsledný produkt během 10 - 15 minut (od ohlášení, případně zaplacení správního poplatku, zpracování a vydání). Na našem úřadu máme pro podnikatele vytvořenou „čekací“ místnost pro potřeby obecního živnostenského úřadu. V této místnosti má podnikatel k dispozici časopisy a počítač, který již k práci neplní svou funkci, ale je nápomocen k chvilkové relaxaci či vyřízení pošty a záležitostí podnikatelům, kteří čekají na své dokumenty. U koncesovaných živností je nutné dodržet legislativní proces.

Lze konstatovat, že na základě zpracovaných statistických přehledů, vyplynulo (co se týká živnostenského podnikání), že podnikatelé elektronického podání žádostí využívají velice málo, což dokazuje tabulka č. 3. Raději dávají přednost osobní návštěvě, kam i ve větší míře směřují dotazy ohledně svého živnostenského podnikání. Na základě sumarizačního průzkumu, týkajícího se stanovení zaměstnanců obecních živnostenských úřadů, tabulka č. 5, je zřejmé, že je nynější situace obecních živnostenských úřadů nesourodá, tak jak uvádí

i Ministerstvo průmyslu a obchodu⁴¹. Jsou zde situace, kdy je zaměstnanec zcela přetížen nebo naopak pracovní nevytížen. V dnešní době jsou obecní živnostenské úřady elektronicky monitorovány. Lze tedy použít při stanovení počtu pracovníků obecních živnostenských úřadů výše uvedený modelový propočet Ústeckého kraje i v jiných krajích, případně na celou Českou republiku.

Do plánované restrukturalizace by se měli zapojit zástupci obcí s rozšířenou působností, aby mohli spolupracovat s Ministerstvem průmyslu a obchodu a vytvořit na obecních živnostenských úřadech rovnocenné podmínky pro zajištění státní správy. Této rovnocennosti by neměli dosáhnout rušením obecních živnostenských úřadů a přesunutím kompetencí na kraje či nově vytvořené okresní úřady. Tímto krokem dojde pouze k tomu, že se státní správa oddálí od občanů a navíc by bylo vynaloženo mnohem více finančních prostředků jak ze strany státu, tak ze strany podnikatelů (například značná dojezdová vzdálenost).

⁴¹ Prezentace ze 7. podnikatelské rady, viz <http://www.mpo.cz/dokument85149.html>

Seznam tabulek

Tabulka 1: SP hrazené přes terminál.....	33
Tabulka 2: Statistický přehled živností a podnikatelů	41
Tabulka 3: Počet elektronických podání	43
Tabulka 4: Počet živností a počet podnikatelů Ústeckého kraje	50
Tabulka 5: Počet zaměstnanců Obecních živnostenských úřadů Ústeckého kraje	51

Seznam obrázků

Obrázek 1: Obecní živnostenské úřady Ústeckého kraje.....49

Seznam použité literatury

Bibliografické zdroje

ADÁMEK, K., *Řeč Karla Adámka o živnostenském řádu*, Praha: Edv. Grégr, 1883, ISBN neuvedeno

GRUBER, J., *O vývoji živnostenského zákonodárství v Rakousku a o cílech reformy živnostenské*. Praha: F. B. Batovce, 1904, ISBN neuvedeno

HROZINKOVÁ, E., BĚHOUNEK, P., *Aspekty živnostenského podnikání v praktických aplikacích*. Prah: 1.VOX a.s., 2005, ISBN 80-86324-49-4.

KÁŇA, P., *Základy veřejné správy*. Ostrava: Montanex, a.s., 2004, ISBN 80-7225-139-2.

KOHOUT, A., HROZINKOVÁ, E., *Živnostenský zákon*. Praha: Linde Praha, a.s., 1995, ISBN80-85647-05-2.

KOUDELKA, Z., *Obce a kreje podle reformy veřejné správy v roce 2001*. Praha:Linde Praha, a.s., 2001, ISBN 978-80-7201-272-5.

MÁLIK, M., *Poradce podnikatele*. Praha: Poradce podnikatele, a.s., 1991, ISBN 80-85437-14-7.

MAREK, P., *České živnostnictvo 1945-1960*. Brno: Doplněk, 2006, ISBN 80-7239-200-X.

NOVOTNÝ, S., *Živnostenské podnikání v ČR*. Praha: Univerzita J.A.Komenského, 2010, ISBN 978-80-7452-000-6.

SCHELLE, K., *Organizace veřejné správy v letech 1848-1948*. Brno:Masarykova univerzita, 1993. ISBN 80-210-0792-3.

Usnesení 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*

Žákon č. 227/1859 ř.z., *Císařský patent – živnostenský řád*, platný k 1.5.1860

Internetové zdroje:

[1] BROM, B. Historie obchodních a živnostenských komor na území českých zemí. [online elektronický dokument] Praha, 9.7.2001, s. 9 Dostupné na www:

<http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/historie/historie-obchodnich-a-zivnostenskych-komor-na-uzemi-ceskych-zemi.aspx>

[2] České podnikání.[online] [cit. 2013-11-28], dostupné na www:

<http://www.ceskepodnikani.cz/2010/09/15/historicky-vyvoj-pravni-upravy-zivnostenskeho-podnikani/>

[3] Ministerstvo průmyslu a obchodu, Podnikatelská rada, 7. zasedání [online][cit. 2013-11-28], dostupné na www: <http://www.mpo.cz/dokument85149.html>

[4] Wikipedie [online] [cit. 2013-11-28], Dostupné na www:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Identifika%C4%8Dn%C3%AD_%C4%8D%C3%ADslo_osoby

≥

[5]

[http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/mapa_hranic_okresu_usteckeho_kraje/\\$File/okresy.jpg](http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/mapa_hranic_okresu_usteckeho_kraje/$File/okresy.jpg)

≥

7 Seznam příloh

Příloha A: Dotazník

Příloha B: Jednotný registrační formulář 07-12/2008

Příloha C: Jednotný registrační formulář 2009

Příloha D: Jednotný registrační formulář 2010

Příloha A: Dotazník

D O T A Z N Í K

- 1) Jaké komunikaci s živnostenským úřadem dáváte přednost?
 elektronicky osobně datovou schránkou

- 2) Pokud Vás obecní živnostenský úřad vyzývá k nějakému úkonu, jaký způsob výzvy by jste upřednostnili?
 elektronicky SMS zprávou písemnou pozvánku poštou

- 3) Jak dlouho podnikáte?
 do a nad 1 rok více jak 5 let více jak 10 let

- 4) Znáte legislativu živnostenského podnikání?
 ano, velmi dobře se v ní orientuji jen zběžně ne, neorientuji se

- 5) Kam směřujete své dotazy ohledně živnostenského podnikání?
.....

- 6) Jste ochotni si připlatit za komfortnější služby?
 ano ne

- 7) Pokud ano o jaké zvýšení by se mohlo jednat?
 o 50,-Kč o 100,- Kč o 500,- Kč

- 8) Jak dlouho jste ochotni posečkat na požadovaný dokument, než ho pracovnice živnostenského úřadu zpracuje?
 nechci čekat do 10 minut do 20 minut

- 9) Během čekání na požadovaný dokument využijete v čekací místnosti:
 denní tisk a časopisy přístup k internetu vyřítíte si své záležitosti

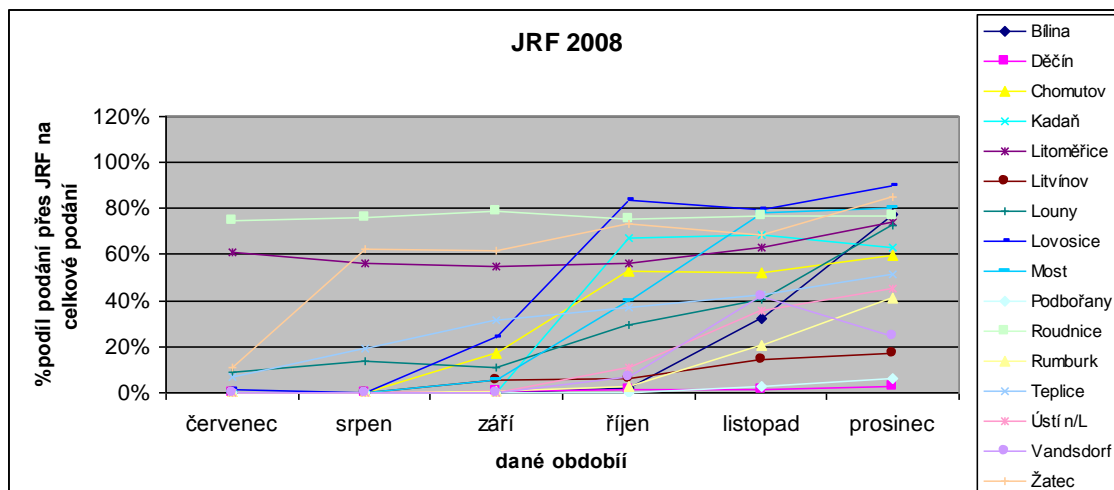
- 10) Jste spokojeni se stávajícími službami obecního živnostenského úřadu?
 ano částečně ne

pokud ne, prosím uveďte nám nějaký tip na zlepšení

VELICE DĚKUJEME ZA VÁŠ ČAS.

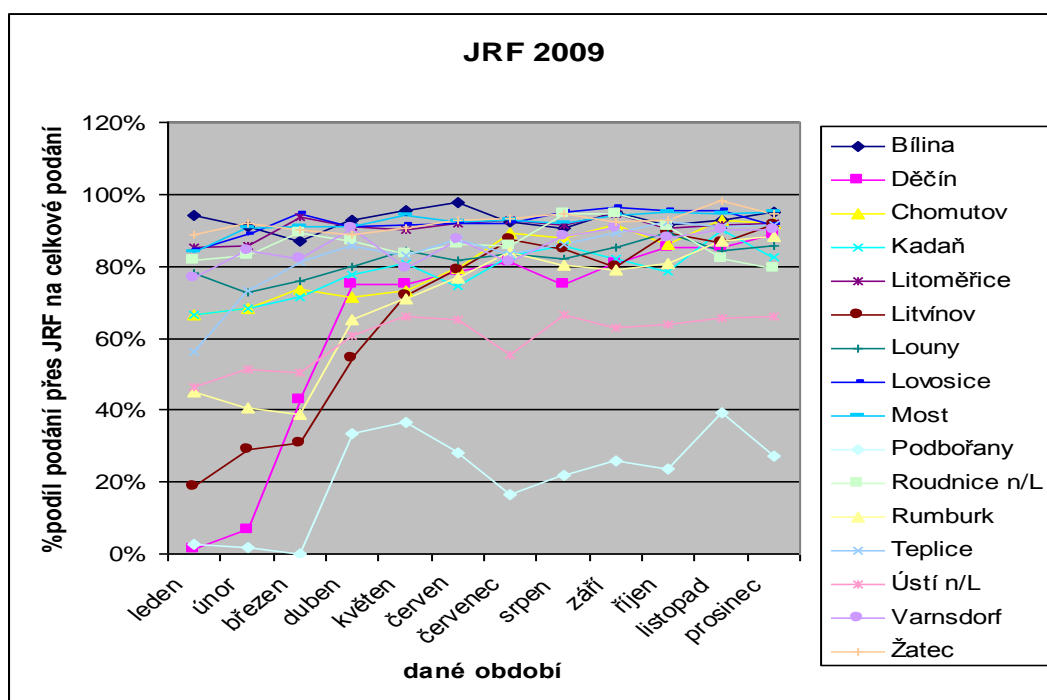
Příloha B: Jednotný registrační formulář 07-12/2008

Nazev	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Bílina	0%	0%	0%	2%	33%	78%
Děčín	0%	0%	1%	1%	1%	3%
Chomutov	0%	0%	17%	53%	52%	60%
Kadaň	0%	0%	0%	67%	69%	63%
Litoměřice	61%	56%	55%	56%	63%	74%
Litvínov	0%	0%	5%	6%	14%	17%
Louny	9%	13%	11%	30%	40%	72%
Lovosice	1%	0%	24%	84%	80%	90%
Most	0%	0%	6%	40%	78%	80%
Podbořany	0%	0%	0%	0%	3%	6%
Roudnice nad Labem	74%	76%	79%	75%	77%	77%
Rumburk	0%	0%	1%	2%	21%	41%
Teplice	7%	19%	31%	37%	43%	51%
Ústí nad Labem	0%	0%	0%	11%	36%	45%
Varnsdorf	0%	0%	0%	7%	42%	25%
Žatec	11%	62%	61%	73%	68%	85%

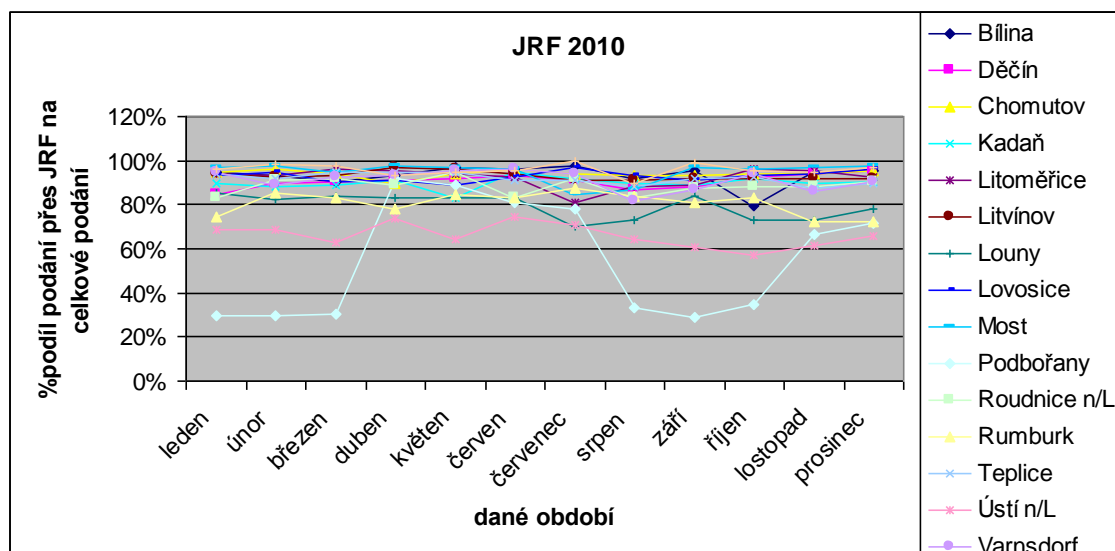
Příloha C: Jednotný registrační formulář 2009

	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Nazev												
Bílina	94%	91%	87%	93%	95%	98%	93%	91%	95%	91%	93%	95%
Děčín	1%	7%	43%	75%	75%	79%	81%	75%	81%	85%	85%	89%
Chomutov	66%	68%	74%	72%	73%	79%	89%	88%	92%	86%	93%	92%
Kadaň	67%	68%	71%	78%	81%	74%	83%	86%	82%	79%	90%	83%
Litoměřice	85%	86%	94%	91%	90%	92%	93%	91%	95%	91%	92%	92%
Litvínov	19%	29%	31%	54%	72%	79%	88%	85%	80%	89%	86%	92%
Louny	78%	73%	76%	80%	84%	82%	84%	82%	85%	89%	84%	86%
Lovosice	84%	89%	95%	91%	91%	92%	92%	95%	96%	95%	95%	91%
Most	84%	91%	91%	91%	94%	93%	93%	92%	94%	95%	95%	95%
Podbořany	3%	2%	0%	33%	37%	28%	17%	22%	26%	23%	39%	27%
Roudnice n/L	82%	83%	89%	87%	83%	86%	86%	94%	95%	91%	82%	80%
Rumburk	45%	41%	39%	65%	71%	77%	84%	80%	79%	81%	87%	88%
Teplice	56%	73%	81%	86%	83%	88%	83%	86%	89%	93%	91%	92%
Ústí n/L	46%	51%	51%	61%	66%	65%	55%	66%	63%	64%	65%	66%
Varnsdorf	77%	84%	82%	91%	79%	88%	81%	88%	91%	88%	90%	90%
Žatec	89%	92%	90%	89%	90%	93%	93%	95%	92%	93%	98%	95%

Příloha D: Jednotný registrační formulář 2010

Nazev	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Bílina	95%	93%	91%	93%	97%	96%	98%	92%	96%	79%	95%	96%
Děčín	84%	90%	91%	91%	92%	93%	91%	87%	88%	93%	94%	95%
Chomutov	95%	96%	94%	90%	94%	96%	94%	93%	93%	94%	94%	95%
Kadaň	90%	88%	89%	91%	83%	95%	92%	89%	89%	92%	90%	90%
Litoměřice	94%	93%	96%	95%	94%	93%	81%	88%	89%	96%	95%	92%
Litvínov	94%	92%	94%	97%	96%	94%	91%	91%	92%	92%	92%	92%
Louny	86%	82%	84%	83%	83%	83%	70%	73%	84%	73%	73%	78%
Lovosice	93%	95%	91%	91%	89%	93%	97%	93%	91%	93%	94%	96%
Most	97%	98%	95%	98%	97%	96%	85%	87%	97%	96%	97%	97%
Podbořany	30%	30%	30%	92%	89%	81%	78%	33%	29%	35%	67%	71%
Roudnice n/L	83%	91%	92%	89%	95%	83%	92%	83%	87%	88%	88%	91%
Rumburk	74%	85%	83%	78%	85%	83%	88%	84%	81%	83%	72%	72%
Teplice	94%	92%	95%	95%	94%	91%	91%	88%	92%	93%	87%	90%
Ústí n/L	68%	69%	63%	74%	64%	74%	71%	65%	61%	57%	62%	66%
Varnsdorf	95%	89%	93%	93%	95%	96%	94%	82%	87%	94%	86%	90%
Žatec	96%	98%	98%	93%	95%	95%	100%	89%	99%	96%	94%	97%

Abstrakt

BEDNÁROVÁ, P. Obecní živnostenské úřady v ČR. Bakalářská práce. Cheb: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni 62 s., 2014

Klíčová slova: podnikání, živnostenské úřady, restrukturalizace

Tématem bakalářské práce je přiblížení živnostenského podnikání a činnosti Živnostenských úřadů v České republice široké veřejnosti a v neposlední řadě stanovení počtu pracovníků živnostenských úřadů. Uvedené téma bylo zvoleno na základě dvacetileté praxe autorky v oblasti živnostenského podnikání a řízení obecního živnostenského úřadu. Nejprve se autorka zmínila o charakteristice a historii živnostenského podnikání. V další části provedla analýzu vývoje živnostenských úřadů a vývoje živnostenského podnikání. Kde došla k závěru, že současná úprava živnostenského zákona navazuje svou filosofií a zásadami úpravy na živnostenské právo, které platilo před rokem 1948. Živnostenský zákon se tak v mnohém podobá živnostenskému řádu, který platil před více jak sto lety. Dále se autorka věnovala charakteristice současného stavu živnostenského podnikání a obecních živnostenských úřadů. Jejich opodstatněnosti v naší soustavě státní správy v čemž byla nápomocná SWOT analýza restrukturalizace živnostenských úřadů. Na základě sumarizačních průzkumů byl stanoven optimální počet zaměstnanců Obecních živnostenských úřadů Ústeckého kraje. Z tohoto průzkumu je zřejmé, že nynější situace je nesourodá a některé úřady jsou zcela zatíženy a jiné nevytíženy.

Abstract

Bednar , P. municipal trade license offices in the country. Bachelor thesis . Cheb : Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen 62 s , 2014

Keywords: business, trade offices, restructuring

The theme of the thesis is the approach of trade and activities of trade offices in the Czech Republic to the general public and, ultimately, determine the number of trade licensing offices. The theme was chosen based on the author's twenty years of experience in the field of business and management of the municipal trade licensing office. First , the author mentioned about the characteristics and history of trading. In the next section analyzed the development of trade offices and the development of small businesses. Where concluded that the current regulation of trade law follows its philosophy and principles of adjustment to trade law , which applied before 1948. The Small Business Act are so many similarities with the Trade Licensing Regulations, which paid more than a hundred years ago. Furthermore , the author focused on the characteristics of the current state of trade and local trade offices . The merits of our system of government in which she was instrumental SWOT analysis of the restructuring of trade offices . On the basis of summarizing research was determining the optimum number of employees in general trade offices Ústí Region. From this survey it is clear that the current situation is heterogeneous and some offices are fully loaded and the other APs .